

Møteinnkalling

Utval:	Fylkeseldrerådet i Hordaland
Møtestad:	Fylkesutvalssalen 3. etg, Fylkeshuset
Dato:	06.11.2014
Tid:	10:15

Dagsorden:

- kl. 10.15 -10.30: Sette møtet
- kl. 10.30 -11.00: Orientering frå økonomiavdelinga
- kl. 11.00 -11.30: Sakshandsaming
- kl. 11.30 -12.00: Orientering frå tannhelse
- kl. 12.00 -12.30: Lunsj
- kl. 12.30 -15.00: Sakshandsaming

Dersom nokon av utvalet sine medlemmer ikkje kan møta og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarast ved å fylle ut skjemaet på www.hordaland.no/forfall eller sende melding til folkevalde@hfk.no.

Innkallinga gjeld valde medlemer i Fylkeseldrerådet i Hordaland. Ved eventuelt forfall frå faste medlemer vil varamedlemer bli kalla inn særskilt.

Fylkeseldrerådet i Hordaland

Margot Bertheussen
utvalsleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 41/14	Godkjenning av møteinnkalling		
PS 42/14	Godkjenning av møtebok forrige møte		
PS 43/14	Godkjenning av sakliste		
PS 44/14	Fylkesrådmannens forslag til budsjett for 2015 - høyringsuttale	2014/558	
PS 45/14	Godkjenning av møteprotokoll frå 18.09.2014	2014/557	
PS 46/14	Møteplan 2015 - utkast	2014/558	
PS 47/14	Evaluering av Eldrerådskonferansen 2014	2014/557	
PS 48/14	Tema for Vestlandssamlinga 2015	2014/557	
PS 49/14	Representantar til brukarutvalet ved Helse Bergen	2014/557	
PS 50/14	Medlem til brukarutvalet ved Haraldsplass diakonale sjukehus	2014/557	
PS 51/14	Referatsak (meldingar)		
RS 33/14	Oversikt over større saker til politisk behandling hausten 2014 - pr oktober	2014/1527	
RS 34/14	Referat frå FYEL-AU 25092014	2014/557	
RS 35/14	Utkast til klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i Hordaland - høyringsbrev	2014/19439	
RS 36/14	Høyringsuttale PREMISS; KULTUR - frå fylkeseldrerådet	2014/557	
RS 37/14	Forslag om redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere	2014/22303	
RS 38/14	Nytt varamedlem til Helse Vest frå fylkeseldreråda i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane	2014/557	
RS 39/14	Representant til brukarutvalg for pasienter og pårørende ved Haraldsplass Diakonale Sykehus - HDS	2014/557	
RS 40/14	Innspel til søknad om auke løyvingar til fylkeseldrerådet for 2015	2014/557	
RS 41/14	Den kulturelle spaserstokken	2014/557	
RS 42/14	Endeleg referat frå studietur til Island 4.-8. mai 2014 - utan vedlegg	2014/557	
RS 43/14	Den "kulturelle spaserstokken"	2014/557	
RS 44/14	Protokoll Nordland fylkes eldreråd 27.03.2014	2014/557	
PS 52/14	Ymse		

PS 41/14 Godkjenning av møteinnkalling

PS 42/14 Godkjenning av møtebok forrige møte

PS 43/14 Godkjenning av sakliste

Arkivnr: 2014/558-101
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne		04.11.2014
Ungdommens fylkesutval		04.11.2014
Fylkeseldrerådet i Hordaland	44/14	06.11.2014

Fylkesrådmannens forslag til budsjett for 2015 - høyringsuttale

Samandrag

Fylkesrådmannen fremja forslag til budsjett 2015 for Hordaland fylkeskommune 7. oktober (<http://www.hordaland.no/PageFiles/59010/HFK-budsjett%202015.pdf>). 27. september kom statsbudsjettet og økonomiavdelinga i fylkeskommunen har jobba fram eit revidert budsjett på bakgrunn av dette som vert publisert snarast. Endringane mellom dei to forslaga er avgrensa.

I det nye reglementet for råda, som er vedteke av fylkestinget, står det:

«2. Oppgåver

a. Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, Ungdommens fylkesting og fylkeseldrerådet kan innan sitt arbeidsområde:

- Gi fråsegn til forslag til økonomiplan og årsbudsjett»

Råda får ein generell orientering om budsjettet på rådsmøte, og det første forslaget til budsjett er sendt ut til alle medlemmane.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråing.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 29.10.2014

Her startar saksutgreiinga

Arkivnr: 2014/14001-22

Saksbehandlar: Ingvar Skeie

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Hovudarbeidsmiljøutvalet		06.11.2014
Opplærings- og helseutvalet		11.11.2014
Samferdselsutvalet		12.11.2014
Kultur- og ressursutvalet		18.11.2014
Fylkesutvalet		19.11.2014
Fylkestinget		09.12.2014

Årsbudsjett 2015 / økonomiplan 2015-2018

Samandrag

Som grunnlag for budsjetthandsaminga ligg det føre følgjande dokument:

- * Budsjettgrunnlag datert 7. oktober 2014
- * Revidert budsjettgrunnlag datert 30. oktober 2014

Forslag til innstilling

1 a) Investeringsbudsjettet for 2015 vert vedteke med slike rammer:

	1 000 kr
Bruk av lånemidlar	1 302 700
Tilskot og refusjonar m.m.	2 549 400
Salsinntekter	5 000
Bruk av avsetjingar	25 000
Midlar frå driftsbudsjettet	102 000
SUM INNTEKTER	3 984 100

Disponert slik:	
Politiske organ, administrasjon, fellesfunksj.	44 000
Opplæring	676 000
Tannhelse	25 000
Regional utvikling	1 000
Bybaneutbygging	1 368 000
Fylkesveggar	1 728 100
Andre samferdselsføremål	134 000
Kultur	3 000
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	3 979 100
<hr/>	
Avsetjingar	5 000
SAMLA FINANSIERINGSBEHOV	3 984 100

b) Driftsbudsjettet for 2015 vert vedteke med følgjande rammer:

Frie inntekter (skatt, rammetilskot)	5 940 000
Finansutgifter	netto 511 700
Fondsavsetjingar	netto 11 000
Til finansiering av utg. i investeringsbud.	102 000
TIL FORDELING DRIFT	5 315 300

Fordelt slik:	
Politiske organ, administrasjon, fellesfunksj.	netto 337 224
Opplæring	netto 2 682 673
Tannhelse	netto 174 632
Regional utvikling	netto 82 729
Fylkeskommunal næringsverksemd	netto -88 300
Samferdsel	netto 1 768 337
Kultur	netto 163 983
FORDELT PÅ SEKTORANE	netto 5 121 278

Tilleggsøyvingskonto	4 022
Lønsavsetjing	190 000
TIL SEINARE FORDELING	194 022

2. Låneopptak

- Fylkestinget godkjenner låneopptak på 1 302,7 mill. kr.
- Fylkestinget godkjenner opptak av kassakreditt på inntil 500 mill. kr.

3. Stønad til dei politiske gruppene i fylkestinget og frikjøp

Gruppestønad til fylkestingsgruppene	kr 75 670
Stønad pr. representant i gruppa	kr 42 490
Frikjøp pr. representant	kr 41 340

4. Disponering av IT-løyving

Fylkesrådmannen får fullmakt til å inngå kontraktar som disponerer inntil 50% av IT-løyvingane i økonomiplanperioden.

5. Takstane ved den offentlege tannhelsetenesta

Takstane ved den offentlege tannhelsetenesta vert auka med 3 % frå 01.01.15.

6. Kollektivtakstane

Kollektivtakstane vert fastsett slik det går fram av budsjettgrunnlaget s. 93.

Minstetaksten for einskildbillett vert auka frå kr 31 til kr 35.

Takstauken vert sett i verk frå 1. februar.

Økonomiplanen for 2015-2018

Fylkestinget godkjenner det utsende forslaget til økonomiplan.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Johnny Ernst Stiansen
fylkesdirektør økonomi

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 29.10.2014

Fylkesrådmannen la fram budsjettgrunnlaget for 2015 den 7. oktober. 8. oktober vart statsbudsjettet lagt fram. Etter at innhaldet i statsbudsjettet var kjent, har fylkesrådmannen gått gjennom fylkesbudsjettet på nytt, og gjort nokre mindre justeringar. Dette er omtalt i notat av 30. november - Revidert budsjettgrunnlag.

11 mill. kr er foreslått sett av til disposisjonsfond, dvs. står til fri disposisjon i den vidare budsjetthandsaminga.

Som grunnlag for budsjetthandsaminga ligg det altså føre følgjande dokument:

- * Budsjettgrunnlag datert 7. oktober 2014
- * Revidert budsjettgrunnlag datert 30. oktober 2014

Arkivnr: 2014/557-74
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkeseldrerådet i Hordaland	45/14	06.11.2014

Godkjenning av møteprotokoll frå 18.09.2014

Samandrag

Møteboka frå møtet i fylkeseldrerådet 180914 ligg vedlagt.

Forslag til innstilling/vedtak/avgjerd

Fylkeseldrerådet godkjenner møteboka frå 180914.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 27.10.2014

Her startar saksutgreiinga

Utval: Fylkeseldrerådet i Hordaland
Møtestad: Nordhordaland, 4. etg., Fylkeshuset
Dato: 18.09.2014
Tidspunkt: 10:15-16:05

Følgjande faste medlemmer møtte:

Namn	Funksjon	Representerer
Margot Bertheussen	Leiar	PF
Kåre Ystanes	Nestleiar	PF
Monrad Reigstad	Medlem	PF
Anne-Karin Davidsen	Medlem	LOP
Arne Gunnar Trædal	Medlem	FSF
Jette Lunemann Hansen	Medlem	A
Dagfinn Vik	Medlem	FRP

Følgjande medlemmer hadde meldt forfall:

Namn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgjande varamedlemmer møtte:

Namn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader

Frå administrasjonen møtte:

Namn	Stilling
Ronny Skaar	Utviklingssjef, Kultur- og idrettsavdelinga
Marianne Osen Askvik	Rådgevar, Kultur- og idrettsavdelinga

Sakliste

Utvaks- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off.
PS 28/14	Godkjenning av møteinnkalling		
PS 29/14	Godkjenning av møtebok forrige møte		
PS 30/14	Godkjenning av sakliste		
PS 31/14	Møteprotokoll frå rådsmøtet i fylkeseldrerådet 180614	2014/557	
PS 32/14	Transportordninga for funksjonshemma - endring av retningslinjer	2014/13048	
PS 33/14	PREMISS; regional kulturplan - høyringsuttale	2014/557	
PS 34/14	Eldrerådskonferansen 2014 - oppdatering	2014/557	
PS 35/14	Oppnemning av representant til det regionale brukarutvalet i Helse Vest 2015-2017	2014/557	
PS 36/14	Vestlandssamlinga 2015 - førebuing	2014/557	
PS 37/14	Budsjett 2015 for Hordaland fylkeskommune	2014/557	
PS 38/14	Budsjett 2015 for fylkeseldrerådet - ønskjer	2014/557	
PS 39/14	Referatsak (meldingar)		
RS 26/14	Referat frå studietur til Island - Fylkeseldrerådet	2014/557	
RS 27/14	Referat frå FYEL-AU 210814	2014/557	
RS 28/14	Møteprotokoll frå FYEL-Buskerud - 130614	2014/557	
RS 29/14	Endeleg uttale til nytt mandat for Fylkeseldrerådet i Hordaland	2014/557	
RS 30/14	Svar til Pensjonistforbundet Hordaland frå fylkeseldrerådet	2014/557	
RS 31/14	Uttale til regional plan for attraktive senter - fylkeseldrerådet	2014/557	
RS 32/14	Oversikt over større saker til politisk behandling hausten 2014 - pr. august	2014/1527	
PS 40/14	Ymse		

PS 28/14 Godkjenning av møteinnkalling

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet godkjente møteinnkallinga.

PS 29/14 Godkjenning av møtebok forrige møte

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Saka fall bort grunna PS 31/14 Møteprotokoll frå rådsmøtet i fylkeseldrerådet 18.06.2014.

PS 30/14 Godkjenning av sakliste

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet godkjente sakslista.

PS 31/14 Møteprotokoll frå rådsmøtet i fylkeseldrerådet 180614

Forslag til avgjerd

Fylkeseldrerådet godkjenner møteboka frå 090414.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet godkjente møteboka frå 18.06.2014.

PS 32/14 Transportordninga for funksjonshemma - endring av retningslinjer

Forslag til vedtak

Fylkesutvalet godkjenner forslag til nye retningslinjene for TT-ordninga i Hordaland, datert 23. mai 2014.

Saksprotokoll i Samferdselsutvalet - 20.08.2014

Stein Inge Ryssdal sette fram forslag om å utsetja saka, og grunngav det med at den burde sendast på høyring hjå Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og Ungdommens fylkesutval.

Røysting

Forslaget om utsetjing vart samrøystes vedteke.

Innstilling

Saka vert utsett.

Saksprotokoll i fylkesutvalet - 28.08.2014

Innstillinga vart samrøystes vedteken.

Vedtak

Saka vert utsett.

Saksprotokoll i Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne - 10.09.2014

Vedtak

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne set pris på å få saka lagt føre seg før politisk handsaming i samferdselsutvalet sidan målgruppa til rådet er store brukarar av ordninga.

Rådet vil igjen nytte moglegheita til å rose administrasjonen for godt gjennomført arbeid, og er særskilt nøgd for at det nå er mogleg å få livsvarig godkjenning, samt at det vert lettare for menneske med psykiske lidingar å nytte seg at ordninga.

Når det er sagt har rådet slike innspel til saka:

Det vert i saka presentert ein maksgrense på brukarar i ein kommune til 3,4% av innbyggerane. Rådet meiner ordninga bør vere basert på trong, ikkje eit makstak. Dersom det er naudsynt med eit makstak meiner rådet at dette bør vere på fylkeskommunalt nivå, ikkje kommunalt, da ordninga er fylkeskommunal. I nokre kommunar er det kø for å kome inn i ordninga, mens det i andre kommunar verkar å vere plass, noko som gjerne vert avgjort av demografi og geografi.

Rådet ønskjer derfor å fremje at makstaket vert fjerna, men dersom det er naudsynt med eit makstak ønskjer rådet å fremje at dette gjeld på fylkeskommunalt nivå, ikkje kommunalt.

Når det gjeld satsane i ordninga er ikkje desse endra nemneverdig dei siste åra. Rådet ser på det som naturleg at desse vert auka for å unngå at ordninga i prinsipp vert innskrenka.

Rådet ønskjer derfor å fremje at satsane vert indeksregulert.

Rådet er elles veldig nøgd med arbeidet som er gjort og ser fram imot til at endringane trer i kraft.

Saksprotokoll i Ungdommens fylkesutval - 17.09.2014

Vedtak

Ungdommens fylkesutval vedtek å stille seg bak rådet for menneske med nedsett funksjonsevne si uttale i PS 72/14 Transportordninga for funksjonshemma – endring av retningslinjer.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtek å støtte uttala til rådet for menneske med nedsett funksjonsevne frå møtet 10.09.2014, med slikt tillegg:

Fylkeseldrerådet reagerer på at satsane for fritidsreiser ved 67 års alder vert differensiert. Fylkeseldrerådet meiner dette er aldersdiskriminerande og vil foreslå at aldersgrensa fell bort.

PS 33/14 PREMIS; regional kulturplan - høyringsuttale

Forslag til avgjerd

Fylkeseldrerådet gir arbeidsutvalet fullmakt til å skrive ein uttale basert på innspela i rådsmøtet.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet gir arbeidsutvalet fullmakt til å skrive ein uttale basert på desse innspela frå rådsmøtet:

- Den regionale kulturplana er gjort på bakgrunn av eit sær bra arbeid.
- Det er ønskjeleg å styrke den kulturelle spaserstokken gjennom planen.

- Kystkultur, fyr- og fartøyvern, og tilgjenge til desse er noko som bør ha meir fokus.
- Fremje biblioteka som møteplass og kulturarena, særskilt i distrikta.
- Fotobevaring og lokalhistorie er viktige punkt.
- Eldre meir i fokus under kapittelet inkludering og deltaking.
- Amatørkulturråd, som idrettsråd, bør finnast i alle kommunar.
- Det bør vere ein oversikt over alle verkemidlar og støttebidrag i fylket tilgjengeleg for folk.

PS 34/14 Eldrerådskonferansen 2014 - oppdatering

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtek å godkjenne programmet til fylkeseldrerådskonferansen. Per 18.09.2014 var det 19 påmeldte frå 11 kommunar.

Fylkeseldrerådet har slike ønskjer til innleiarane:

- Wenche Frogn Sellæg: nemne noko om den kulturelle spaserstokken og eventuelle endringar i midlar
- Ronny Skaar: nemne noko om den kulturelle spaserstokken og eventuelle endringar i midlar
- Nils Egil Grude: nemne noko om endringane i TT-ordninga

Følgjande medlemmar av rådet skal overnatte i samband med konferansen: Margot Bertheussen, Kåre Ystanes, Anne-Karin Davidsen, Monrad Reigstad, Dagfinn Vik.

PS 35/14 Oppnemning av representant til det regionale brukarutvalet i Helse Vest 2015-2017

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet nemnar Dagfinn Vik som varamedlem i brukarutvalet til Helse Vest 2015-2017.

PS 36/14 Vestlandssamlinga 2015 - førebuing

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtek å arrangere Vestlandssamlinga 28.-29.04.2015 på Ullensvang hotell og ber administrasjonen om å informere fylkeseldreråda i Rogaland og Sogn og Fjordane.

Aktuelle tema til samlinga kan vere FN-konvensjonen og universell utforming, samt den kulturelle spaserstokken. Tema til Vestlandssamlinga vert satt opp som ein sak til neste rådsmøte.

PS 37/14 Budsjett 2015 for Hordaland fylkeskommune

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtek å endre sitt møte 16. oktober til 6. november for egne tid til budsjett 2015. Rådet ønskjer ein generell orientering om budsjettet for 2015, med fordel frå økonomidirektør Johnny Stiansen.

PS 38/14 Budsjett 2015 for fylkeseldrerådet - ønskjer

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Fylkeseldrerådet vedtek å sende følgjande innspel til økonomiavdelinga i samband med budsjettarbeidet for 2015:

Fylkeseldrerådet søkte om å få **kr. 50.000.-** i auka løyving i 2014-budsjettet. Fylkeseldrerådet fekk **kr. 25.000.-**. No ser det ut til at utgiftene for 2014 vert større enn budsjettet.

Grunnane til det er fylgjande:

- Prisauke i transport- og møteutgifter
- Auke i utgifter til innleiarar på eldrekonferansen 7.-8. oktober
- Auke i utgifter til deltaking i andre møte og i brukarutval som fylkeseldrerådet er representert i
- Fylkeseldrerådet har og hatt i tankane at ein burde vitje andre område i landet for å få inspirasjon som kan nyttast i arbeidet med eldrerårsarbeidet i Hordaland

Fylkeseldrerådet søker difor om ei løyving på **kr. 375.000.-** for budsjettåret 2015.

Fylkeseldrerådet skal og arrangera den årlege konferansen for «Vestlandssamarbeidet» i 2015. Dette er eit samarbeid mellom fylkeseldreråda i Song og Fjordane, Hordaland og Rogaland. For å arrangere denne konferansen søker fylkeseldrerådet om ei ekstraløyving på **kr. 50.000.-**.

PS 39/14 Referatsak (meldingar)

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Referat frå studietur til Island frå fylkeseldrerådet i Sogn og Fjordane: Feil fil var lagt som referatsak til møtet. Rett fil vert lagt ved som referatsak til neste rådsmøte.

Større sakar til politisk behandling hausten 2014 – per september: Fylkeseldrerådet ønskjer ein sak om Tannhelsetenesta – klinikstruktur 2015 - 2030 på neste rådsmøte.

Fylkeseldrerådet tek resterande sakar til orientering.

RS 26/14 Referat frå studietur til Island - Fylkeseldrerådet

RS 27/14 Referat frå FYEL-AU 210814

RS 28/14 Møteprotokoll frå FYEL-Buskerud - 130614

RS 29/14 Endeleg uttale til nytt mandat for Fylkeseldrerådet i Hordaland

RS 30/14 Svar til Pensjonistforbundet Hordaland frå fylkeseldrerådet

RS 31/14 Uttale til regional plan for attraktive senter - fylkeseldrerådet

RS 32/14 Oversikt over større saker til politisk behandling hausten 2014 - pr. august

PS 40/14 Ymse

Saksprotokoll i Fylkeseldrerådet i Hordaland - 18.09.2014

Vedtak

Ingenting vart teke opp under Ymse

Arkivnr: 2014/558-89

Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne	51/14	29.10.2014
Fylkeseldrerådet i Hordaland	46/14	06.11.2014
Ungdommens fylkesutval		04.11.2014

Møteplan 2015 - utkast

Samandrag

Vedlagt følgjer utkast til møteplan 2014 for rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, fylkeseldrerådet og Ungdommens fylkesting og Ungdommens fylkesutval. Det er basert på møteplanane som er vedteke for fylkestinget, fylkesutvalet, kultur- og ressursutvalet, opplærings- og helseutvalet, samferdselsutvalet og administrasjonsutvalet.

Premiss for planane:

- Vinterferie for dei fleste skulane i veke 9
- Påske 30. mars – 6. april
- Kristi himmelfartsdag 14. mai
- Pinse 24. – 25. mai
- Festspela 20. mai – 3. juni (truleg slik, ikkje annonsert så langt)
- Fylkestingsval 14. september
- Haustferie truleg veke 41

I utkastet til møteplan har ein prøvd å leggja opp til at rådet for menneske med nedsett funksjonsevne som hovudregel får onsdag som fast møtedag, Ungdommens fylkesutval har onsdag, fredag og helgar og fylkeseldrerådet torsdag som før. AU-møte i dei ulike organa følgjer same struktur.

For fylkeseldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne er det lagt opp til tre møte i vårhalvåret og tre i hausthalvåret, og med same tal for AU-møta. Ungdommens fylkesutval har seks møte i vårhalvåret og fem i hausthalvåret.

Når møteplanen skal leggjast, er saksgangen utval – fylkesutval – fylkesting eit viktig utgangspunkt, med slik at fråsegn frå medverknadsorgan i ei særskild sak skal kunne sendast rett instans før det skal gjerast vedtak.

Det er fylkestingsval i 2015. Det er i møteplanen lagt til grunn at 14. september er valdag (andre måndag i september slik det brukar å vera). Konstituerande fylkestinget er lagt til 14. oktober med ekstra fylkesting for val til styre, råd og utval den 27. oktober.

Forslag til avgjerd

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, fylkeseldrerådet og Ungdommens fylkesutval vedtek møteplanane slik dei føreligg.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådegjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
Fylkestinget			10.-11.			09.-10.				13.-14.		08.-09.
Fylkesutvalet	29.	18.-19.	26.	22.-23.	19.	18.		27.	23.-24.	29.	18.-19.	03.
Kultur- og Ressursutvalet	22.	11.-12.	19.	16.	13.	04.		20.	10.	01.	12.	
Opplæring- og Helseutvalet	20.	10.	17.	14.-15.	12.	02.		18.	08. + 29.	21.	10.	
Samferdselsutvalet	21.	11.	18.	14.-15.	12.	03.		19.	09. + 30.		11.	
Fylkeseldrerådet		5.		9.		17.			24.		5.	2.
AU	15.		19.		7.			27.		15.	18.	
Konferanse										7.-8.		
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne		4.	25.			24.			7.		4.	9.
AU	14.		4.			3.		19.			18.	
Konferanse			11.									
Ungdommens Fylkesutval	23.	4. + 18.	3.+ 26.+27.-29.			12.		21.	11.	13.-14.	6.+21.-22.	10.
Ungdommens Fylkesting		13.-15.									7.-8.	
Administrasjonsutvalet			25.			17.					12.	
Klagenemnda					28.			27.	23.			
Kontrollutvalet												
Valnemnda												
Fylkesvalstyret												

*Rød tekst for UFU: På dagtid.

- Mars: Dialogdag + Presentasjon fylkesutvalet
- Oktober: Oppdatering fylkestinget
- November: Budsjettmøte

Møte kjem desse månadane, men grunnomdisponering i administrasjonen er det ikkje mogleg å sette dato enda.

Arkivnr: 2014/557-68
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkeseldrerådet i Hordaland	47/14	06.11.2014

Evaluering av Eldrerådskonferansen 2014

Samandrag

Fylkeseldrerådet arrangerte Eldrerådskonferansen 2014 for dei kommunale eldreråda i Hordaland den 7.-8. oktober.

Program ligg vedlagt saka.

Det var 47 deltakarar frå 23 kommunar.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Eldrerådskonferansen i Hordaland

Tysdag 7. oktober – onsdag 8. oktober 2014. Grand Hotel Terminus, Bergen

Program. Tysdag 7. oktober

09.30 – 10.30	Registrering - Servering av kaffi/te og rundstykker
10.30 – 10.40	Velkomen til konferansen v/leiar i fylkeseldrerådet Margot Bertheussen
10.40 – 10.50	Opning v/fylkesvaraordførar Mona Haugland Hellesnes
10.50 – 11.00	Kulturinnslag v/Langhaugen vidaregåande skule
11.00 – 11.45	Helsing frå Statens seniorråd v/ leiar Wenche Frogn Sellæg
11.45 – 12.00	Pause
12.00 – 13.00	Samhandlingsreforma i Hordaland - status Innleiar Christer Bakke Frantzen, seniorrådgjevar Fylkesmannen i Hordaland
13.00 – 14.00	Lunsjbuffé
14.00 – 14.45	FN-konvensjonen og universell utforming – med fokus på eldre Innleiar Inger Marie Lid, førsteamanuensis Høgskulen i Oslo og Akershus

14.45 – 15.15

Språk i helse og omsorg

Magny Nordtveit, styrar på Fyllingsdalen sjukeheim

15.15 – 15.45

Pause – kaffi og kakebuffé - Innsjekking

15.45 – 17.15

Kva ønskjer dei kommunale råda at fylkeseldrerådet skal ta vidare med fylkeskommunen? Gruppearbeid og presentasjon

18.50

Middag og underhaldning

Onsdag 8. oktober

09.00 – 09.05

Vi startar dagen med morgontrim

09.05 – 09.50

Kultur for eldre

Innleiar Ronny Skaar, utviklingssjef kulturavdelinga Hordaland fylkeskommune

09.50 – 10.00

Beinstrekk

10.00 – 10.45

Eldre, mobilitet og velferd

Innleiar Susanne Nordbakke, forskar Transportøkonomisk institutt

10.45 – 11.15

Pause – kaffebuffé & utsjekking av rom

11.15 – 11.50

Samferdsel og eldre i Hordaland

Innleiar Nils Egil Grude, seniorrådgjevar samferdselsavdelinga Hordaland fylkeskommune

11.50 – 12.35

Livskvalitet og livsglede v/Hans Olav Tungesvik, medlem i Statens seniorråd, psykiater og forfattar

12.35 – 12.45

Oppsummering & avslutning - allsong

12.45

Lunsjbuffé - heimreise

Arkivnr: 2014/557-67
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkeseldrerådet i Hordaland	48/14	06.11.2014

Tema for Vestlandssamlinga 2015

Samandrag

På møtet 18.09.14 gjorde fylkeseldrerådet slikt vedtak:

«Fylkeseldrerådet vedtek å arrangere Vestlandssamlinga 28.-29.04.2015 på Ullensvang hotell og ber administrasjonen om å informere fylkeseldreråda i Rogaland og Sogn og Fjordane.»

Aktuelle tema til samlinga kan vere FN-konvensjonen og universell utforming, samt den kulturelle spaserstokken. Tema til Vestlandssamlinga vert satt opp som ein sak til neste rådsmøte.»

Arbeidsutvalet har bedt administrasjonen om å sende ein invitasjon til fylkesordførar om å delta på opninga og/eller middagen, samt å be ordførar i Ullensvang om å delta på middagen.

Forslag til avgjerd

Saka vert lagt fram utan tilråding.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
Rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Arkivnr: 2014/557-73
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkeseldrerådet i Hordaland	49/14	06.11.2014

Representantar til brukarutvalet ved Helse Bergen

Samandrag

Fylkeseldrerådet har motteke ein førespurnad om å utnemne ein representant og ein vararepresentant til brukarutvalet ved Helse Bergen. Førespurnaden vart motteke seint og arbeidsutvalet tok derfor ein avgjerd om å vidareføre den nåverande ordninga.

Forslag til avgjerd

Fylkeseldrerådet utnemnar Margot Bertheussen (representant) og Martin Monrad Reigstad (vararepresentant) frå fylkeseldrerådet til brukarutvalet ved Helse Bergen.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 27.10.2014

Her startar saksutgreiinga

Arkivnr: 2014/557-71
Saksbehandlar: Ingeborg Borgen Takle

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkeseldrerådet i Hordaland	50/14	06.11.2014

Medlem til brukarutvalet ved Haraldsplass diakonale sjukehus

Samandrag

Haraldsplass diakonale sjukehus har kome med ein førespurnad til fylkeseldrerådet om å utnemne ein representant for dei eldre til brukarutvalet ved sjukehuset.

Arbeidsutvalet diskuterte saka og ønskja å fremje at Arne Gunnar Trædal fortsetter i rolla som brukarutvalet.

Forslag til avgjerd

Arne Gunnar Trædal vert vald som fylkeseldrerådets representant i brukarutvalet til Haraldsplass diakonale sjukehus.

Birte Markeseth Aasen
Leiar

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 27.10.2014

Her startar saksutgreiinga

PS 51/14 Referatsak (meldingar)

Notat

 Dato: 10.10.2014
 Arkivsak: 2014/1527-12
 Saksbehandlar: brihegg

Til:	Fylkesutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Oversikt over større saker til politisk behandling hausten 2014 - pr oktober

Tabellen under viser saker som administrasjonen arbeider med og som det er planen å leggja fram for politisk behandling i løpet av halvåret. Oversikten vert ajourført til kvart møte i fylkesutvalet, slik at saker som er ferdig behandla vert tatt ut av lista og nye kan koma til. For nokre saker er det så langt ikkje fastsett dato for når dei kjem til behandling.

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkesutvalet	Fylkestinget	Sist endra	Merknader
Regionalavdelinga							
Søknad om konsesjon til overføring av Vatn 1062 & 1112 på Pyttafloene i Mauranger, Kvinnherad. Fråsegn	21.10.			30.10.		05.08.	
Konsesjonssøknad for overføring av Svartavatn til Torfinnsvatn, Voss. Fråsegn	21.10.			30.10.		05.08.	
Søknad for overføring frå Vaksdalsvassdraget i Vaksdal til Herfangen i Samnanger og vidare til Svartavatn i Kvam. Fråsegn	21.10.			30.10.		05.08.	
Regional plan for attraktive senter - vedtak	11.- 12.11.	11.-12.11.	12.11.	19. - 20.11.	9. - 10.12.	06.08.	
Kommuneplan for Fjell	21.10.						
Kommuneplan for Modalen	21.10.					22.09.	
Kommuneplanens arealdel – Meland kommune	21.10.					05.08.	
Planrapport 2013 - melding	21.10.			30.10.		10.10.	
Forskningsstrategi				04.12.	9. - 10.12	05.08.	
Cruisestrategi for Vestlandet (VR27/11)				04.12.	9. - 10.12	06.08.	
Revidering av avtale HFK-BRB				04.12.	9. - 10.12	13.10.	
Melding inspirasjonskonferansane				04.12.			
Melding om etablerartenesta i Hordaland				30.10.		06.08.	
Sak om driftsmidlar, næringsutvikling				04.12.	9. - 10.12	06.08.	

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkes-utvalet	Fylkes-tinget	Sist endra	Merknader
Melding oversikt over tilsegn frå HNH pr. 30/9-14				30.10.		11.08.	
Melding om HFK sine avslutta EU-prosjekt				30.10.		11.08.	
Klimaplanens handlingsprogram 2015	18.11.	11.11.	12.11.	04.12.	09. - 10.12.	09.10.	
Områderregulering for Sævarhagen – Haga – Økland, Stord	21.10.					10.10.	
Områderregulering for Valestrand sentrum, Osterøy	21.10					10.10.	
Kommuneplan for Granvin	18.11.						
Økonomiavdelinga							
Finansrapport 2. tertial				24. – 25.09.	14. – 15.10.		
Tertialrapport 2. tertial				24. – 25.09.	14. – 15.10.		
Årsbudsjett 2015/økonomiplan 2015-2018	11. – 12.11.	11.11.	12.11.	19. - 20.11.	09. - 10.12.		
Samferdselsavdelinga							
Ny driftskontrakt for Stor-Bergen			22.10.	30.10.			
Prinsippsak om forskotering ved rekkefølgekrav			16. – 17.09.	24. – 25.09.	14. – 15.10.		
Strategi for innfartsparkering			12.11.	19. – 20.11.	09. - 10.12.		
Handlingsplan Kollektivstrategien			12.11.	19. – 20.11.	09. - 10.12.		
Sotrasambandet – finansieringsopplegg			12.11.	19. – 20.11.	09. - 10.12.		
Belønningsmiddelsøkna			22.10.	30.10.			
Nordhordlandspakken			12.11.	19. – 20.11.	09. - 10.12.	09.09.	
RTP Handlingsprogram – revisjon			12.11.	19. - 20.11.	09. - 10.12.		
Organisasjonsavdelinga							
Mandat FYEL				24. – 25.09.	14. – 15.10.	14.08.	
Mandat RMNF				24. – 25.09.	14. – 15.10.	14.08.	
Kåring av «Årets hordalending»				24. – 25.09.		14.08.	
Revidert beredskapsplan				19. – 20.11.	09. – 10.12.	14.08.	
Reviderte rutinar for varsling							
Kommunikasjonsstrategi				19. – 20.11.	09. – 10.12.	14.08.	
Styrerepresentasjon og kompetanse				19. – 20.11.	09. – 10.12.	14.08.	Polit. arb.utval
Prinsipp for godtgjersle for styreverv				19. – 20.11.	09. – 10.12.	14.08.	
Opplæringsavdelinga							
Tilstandsrapport		02.12.		04.12.	09. – 10.12.	08.09.	
Nye lokale inntaksforskrifter		11. – 12.11.		19. – 20.11.			
Klassesak/Tilbudsstruktur		02.12.		04.12.	09. – 10.12.		
Plan for kompetanseutvikling		11. – 12.11.		19. – 20.11.			
Kultur- og idrettsavdelinga							
Stønad til kulturtiltak frå rådveldkonto	02.12.						

Saker	Kultur- og ressurs-utvalet	Opplærings- og helse-utvalet	Samferdsels-utvalet	Fylkes-utvalet	Fylkes-tinget	Sist endra	Merknader
Stønad til ålmenne kulturføremål	18.11.					10.10.	
Stønad til kulturtiltak for barn og unge (aktivitetsstønad)	18.11.					10.10.	
Den kulturelle spaserstokken	21.10.						
Utviklingsstipend idrett/utdeling av stipend	02.12.				09. – 10.12. (utdeling)		
Regional kulturplan	18.11.			04.12.	09. – 10.12.	10.10.	
Kunst- og kulturformidling i skulen	21.10.					10.10.	

Møtereferat

Dato: 29.09.2014

Emne:	Referat frå FYEL-AU 25092014	
Til stades:	Margot Bertheussen, leiar Kåre Ystanes, nestleiar Ingeborg Borgen Takle, rådgjevar	
Forfall:		Sak: 2014/557-66
Møtetid:	10:15-12:30	Møtestad: Fylkesutvalssalen, fylkeshuset

Møteleiar: Margot Bertheussen
Referent: Ingeborg Borgen Takle

Sak 34/14 Eldrerådskonferansen 2014

Per 25.09.14 var det 44 påmelde deltakarar, inkludert fylkeseldrerådet. Arbeidsutvalet brukte tid i møtet på å ringje rundt til nokre av dei kommunane som ikkje hadde meldt seg på. Ein del praktiske saker i samband med konferansen vart avklara.

Sak 35/14 Medlem til brukarutvalet til Haraldsplass diakonale sjukehus

Arbeidsutvalet diskuterte saka og ønskja å fremje at Arne Gunnar Trædal fortsetter i rolla som brukarutvalet.

VEDTAK

Medlem til brukarutvalet til Haraldsplass diakonale sjukehus vert sett opp som politisk sak på neste rådsmøte med slikt forslag til vedtak:

Arne Gunnar Trædal vert vald som fylkeseldrerådets representant i brukarutvalet til Haraldsplass diakonale sjukehus.

Sak 36/14 PREMISS; KULTUR – høyringsuttale

Fylkeseldrerådet gav innspel til høyringsuttale på førre rådsmøte og gav arbeidsutvalet fullmakt til å skrive den.

VEDTAK

Arbeidsutvalet vedtek å sende ein slik høyringsuttale til PREMISS; KULTUR:
«Fylkeseldrerådet meiner den regionale kulturplanen er ein sær bra og omfattande plan. Planen gjev eit tydeleg bilete av mangfald innan kultur som fylkeskommunen og kommunane skal satse på i åra frametter. Fylkeseldrerådet vil kome med nokre merknadar/synspunkt som rådet er oppteken av.

Den kulturelle spaserstokken.

Den kulturelle spaserstokken er særdeles naudsynt når det gjeld formidling av ulik kultur til dei eldre i kommunane. Fylkeseldrerådet vil be om at ein får delta i prosessen om tildeling.

Fylkeseldrerådet meiner løyvingane bør aukast i åra framover. Fylkeskommunen bør syte for at det frå

sentralt hald vert løyvd fleire midlar til kulturføremål for eldre. Ein vesentleg auke av talet eldre i åra framover bør vere ei tilstrekkeleg grunngeving.

Bibliotek

Biblioteka er i dei siste åra vorte ein viktig møtestad for folk i alle aldersgrupper i mange kommunar. Dei eldre nyttar biblioteka i større grad enn tidligare der tilhøva ligg til rette for dette. Biblioteka er i fleire kommunar vorte ein viktig kulturarena for mange eldre.

Fylkeseldrerådet meiner både fylkeskommunen og kommunane må syte for at alle kommunar har bibliotek der ulike kulturtilbod og tilgjenge er lagt til rette. Biblioteka bør vere i rimeleg nærleik til brukarane. Dei eldre har i aukande grad teke i bruk data og mange er flittige brukarar av digitale system. Biblioteka bør legge til rette for opplæring og nyttegjering av data der også dei eldre kan ta del i den teknologiske utviklinga på lik linje med folket generelt.

Inkludering

Kulturplanen legg vekt på ei sterkare inkludering av born og unge med fleirkulturell bakgrunn noko fylkeseldrerådet sjølv sagt er samd i.

Fylkeseldrerådet meiner det også er trong for å inkludera dei eldre med ulik kulturell bakgrunn i ulik samanheng. Dette gjev eit breiare kulturelt mangfald.

Amatørkulturråd bør etablerast i alle kommunar, etter mal av idrettsråda.

Det bør finnast ein oversikt over alle verkemidlar og støttemidlar tilgjengeleg i fylket i planen.

Fylkeseldrerådet meiner at den eldre del av folket i det heile har interesse og deltek i ymse kulturtilbod på lik linje med folket elles.»

PREMISS; KULTUR – høyringsuttale vert lagt som referatsak på neste rådsmøte.

Fylkesmannen i Hordaland
Alle kommunar i Hordaland
Det medisinsk-odontologiske fakultet, UiB
Bergen tannlegeforening
Norsk tannpleierforening – avd Bergen og
Hordaland
Bergensklinikkene
Alle aktuelle fagforeiningar
Fylkeseldrerådet i Hordaland
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
Ungdommens fylkesutval

Dato: 13.10.2014
Vår ref.: 2014/19439-3
Saksbehandlar: arnasan
Dykkar ref.:

Utkast til klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i Hordaland - høyringsbrev

Fylkesrådmannen i Hordaland har utarbeidd ein klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i fylket. Målet med planen er å utvikle ein klinikkstruktur innafor gitte rammer som kan tilby innbyggjarane i Hordaland stabile tannhelsetenester, inkludert spesialisttenester, av høg fagleg kvalitet. Klinikane må ha ein storleik som gjer dei robuste til å ta hand om pasientane ved vakansar, feriar og permisjonar. Storleiken på tannklinikane er og avgjerande for at folkehelsearbeidet kan koordinerast med samarbeidspartane på ein effektiv og god måte.

Fylkesutvalet vedtok i møtet 24. september 2014 (sak 213/14) å senda denne planen ut til høyring hos alle kommunar og aktuelle organisasjonar i Hordaland. **Høyringsperioden er 15. oktober til og med 15. desember 2014.** Utkast til klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i Hordaland er lagt ut på nettadressa: <http://www.hordaland.no/klinikkstruktur>

Høyrings svar bes sendt seinast **måndag 15. desember 2014**. Sjå aktuell informasjon på tannhelsetenesta sin nettstad: <http://www.hordaland.no/klinikkstruktur>

Arne Åsan
fylkestannlege

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Høyringsinstansar:

Askøy kommune
Austevoll kommune
Austrheim kommune
Bergen kommune
Bømlo kommune
Eidfjord kommune
Etne kommune
Fedje kommune
Fitjar kommune
Fjell kommune
Fusa kommune
Granvin kommune
Jondal kommune
Kvam herad
Kvinnherad kommune
Lindås kommune
Masfjorden kommune
Meland kommune
Modalen kommune
Odda kommune
Os kommune
Osterøy kommune
Radøy kommune
Samnanger kommune
Stord kommune
Sund kommune
Sveio kommune
Tysnes kommune
Ullensvang kommune
Ulvik herad
Vaksdal kommune
Voss kommune
Øygarden kommune
Fylkesmannen i Hordaland
Det medisinsk-odontologiske fakultet, UiB
Bergen tannlegeforening
Norsk tannpleierforening – avd Bergen og Hordaland
Bergensklinikkene
Den norske tannlegeforening – hovedtillitsvagt
Delta
Parat
Fagforbundet
Fylkeseldrerådet i Hordaland
Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
Ungdommens fylkesutval

Tannhelsetenesta Klinikkstrukturplan 2015-2030

Fylkesdelplan

Tannhelsetenesta i Hordaland fylkeskommune gir tannhelsetenester til alle under tjue år. Vi behandlar menneske med psykisk utviklingshemming, mottakarar av heimesjukepleie, personar på institusjonar og rusavhengige. Vi har ein unik kompetanse som òg kjem vaksne betalande pasientar til gode.

Gjennom førebyggjande arbeid og behandling legg vi grunnlag for god folkehelse i Hordaland.

**HORDALAND
FYLKESKOMMUNE**

Agnes Mowinckels gt 5
Postboks 7900
N-5020 BERGEN

Telefon: 55 23 90 00

www.hordaland.no

Juni 2014

Innhald:

1.0. Plangrunnlag	side 4
1.1. Mandat	« 4
1.2. Lovgrunnlag	« 4
1.3. Arbeidsmetode	« 5
1.4. Organisering av tannhelsetenesta	« 5
1.5. Klinikstrukturplan 2015-2030	« 7
1.6. Ambulering	« 8
1.7. Klinikkar på sjukeheimar	« 8
1.8. Narkosebehandling	« 9
2.0. Viktige argument i planarbeidet.	side 10
3.0. Folketalsframskriving i Hordaland 2014-2030	side 12
4.0. Vurderingar av dei einskilde tannhelsedistrikta	side 12
4.1. Aust tannhelsedistrikt	« 12
4.1.1. Fakta om distriktet	« 12
4.1.2. Prognose for endring i folketalet i Aust tannhelsedistrikt	« 13
4.1.3. Framlegg til ny organisering	« 14
4.1.4. Endringar i perioden	« 14
4.1.5. Konsekvensar for pasientane	« 14
4.1.6. Konklusjonar	« 15
4.2. Nord tannhelsedistrikt	« 15
4.2.1. Fakta om distriktet	« 15
4.2.2. Prognose for endring i folketalet i Nord tannhelsedistrikt	« 15
4.2.3. Framlegg til ny organisering	« 16
4.2.4. Endringar i perioden	« 17
4.2.5. Konsekvensar for pasientane	« 18
4.2.6. Konklusjonar	« 18

4.3. Sentrum tannhelsedistrikt	« 19
4.3.1. Fakta om distriktet	« 19
4.3.2. Prognose for endring i folketalet i Sentrum tannhelsedistrikt	« 19
4.3.3. Framlegg til ny organisering	« 20
4.3.4. Endringar i perioden	« 21
4.3.5. Konsekvensar for pasientane	« 21
4.3.6. Konklusjonar	« 22
4.4. Sør tannhelsedistrikt	« 22
4.4.1. Fakta om distriktet	« 22
4.4.2. Prognose for endring i folketalet i Sør tannhelsedistrikt	« 23
4.4.3. Framlegg til ny organisering	« 24
4.4.4. Endringar i perioden	« 24
4.4.5. Konsekvensar for pasientane	« 25
4.4.6. Konklusjonar	« 25
4.5. Vest tannhelsedistrikt	« 26
4.5.1. Fakta om distriktet	« 26
4.5.2. Prognose for endring i folketalet i Vest tannhelsedistrikt	« 26
4.5.3. Framlegg til ny organisering	« 27
4.5.4. Endringar i perioden	« 27
4.5.5. Konsekvensar for pasientane	« 28
4.5.6. Konklusjonar	« 28
5.0 Økonomiske konsekvensar av planen	side 28
5.1 Oversikt over tal behandlingssrom i planen	« 28
5.2. Kostnad ved etablering av klinikkar i planen	« 29
6.0 Hovudkonklusjonar	side 29

TANNHELSETENESTA I HORDALAND - KLINIKKSTRUKTURPLAN.

Målet med planen er å utvikle ein klinikkstruktur innafor gitte rammer som kan tilby innbyggjarane i Hordaland stabile tannhelsetenester, inkludert spesialisttenester, av høg fagleg kvalitet. Klinikane må ha ein storleik som gjer dei robuste til å ta hand om pasientane ved vakansar, feriar og permisjonar. Storleiken på tannklinikane er og avgjerande for at folkehelsearbeidet kan koordinerast med samarbeidspartane på ein effektiv og god måte.

1.0.PLANGRUNNLAG

1.1.Mandatet:

Fylkesrådmannen i Hordaland ga i desember 2013 fylkestannlegen i oppgåve å utarbeide ein klinikkstrukturplan for tannhelsetenesta i Hordaland. Ein ny klinikkstrukturplan skulle erstatta den tidlegare fylkesdelplanen om «Tannhelsetenester i Hordaland 2010-2013». Fordi leigeavtalar og avskrivning av utstyr som hovedregel har eit tidsperspektiv på 15 år er det tenleg å ha same tidsperspektiv for denne planen.

1.2. Lovgrunnlaget:

Lov om tannhelsetjeneste blei vedteken av Stortinget 23. juni 1983, og sett i verk frå 1.1.1984. Den nye lova førte til at den kommunale skuletannhelsetenesta blei slått saman med den statlege folketannrøkta til ei fylkeskommunal offentlig tannhelseteneste. Hordaland fylkeskommune (HFK) overtok desse to tenestene slik dei var i 1984, og det er i tida heilt fram til nå arbeidd systematisk for å få tannhelsetenesta tilpassa ei ny tid og nye utfordringar.

I tillegg kom Folkehelselova av 24.6.2011 og rundskriv I – 2/2006 og I – 4/2008 frå Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) med tilbod om tannbehandling til rusavhengige og innsette i fengsel.

Lov om tannhelsetjenesten § 1-3 definerer tannhelsetenesta sine lovpålagte oppgåver slik:

«§ 1-3.(Omfanget av Den offentlige tannhelsetjenesten)

Den offentlige tannhelsetjenesten skal organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen. Den skal gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til:

- a. Barn og ungdom fra fødsel til og med det året de fyller 18 år.*
- b. Psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon.*
- c. Grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie.*
- d. Ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.*
- e. Andre grupper som fylkeskommunen har vedtatt å prioritere.*

I tillegg til de prioriterte oppgaver kan Den offentlige tannhelsetjenesten yte tjenester til voksent betalende klientell etter fylkeskommunens bestemmelser»

PASIENTGRUNNLAG FOR TANNHELSETENESTA I HORDALAND 2013.

Tabellen syner samla tal pasientar, ferdigbehandla og under tilsyn i dei ulike gruppene.

Gruppe	Samla tal	Tal pasientar undersøkt, ferdigbehandla og under behandling	Tal pasientar med recall-avtale	Tal pasientar som ikkje møtte eller takka nei	Prosentdel pasientar under tilsyn
Gruppe A	103854	66181	31131	1231	100,4
Gruppe B	1734	1406	129	20	95,0
Gruppe C1	3934	3084	269	55	88,7
Gruppe C2	7593	3564	963	154	63,5
Gruppe D	12409	5991	3251	219	78,4
Gruppe E	1216	581	156	28	63,2

Gruppe A: Barn og unge frå 3 -18 år
Gruppe C1: Pasientar på institusjon
Gruppe D: Ungdom frå 19 – 20 år.

Gruppe B: Psykisk utviklingshemma personar over 18 år.
Gruppe C2: Pasientar med heimesjukepleie
Gruppe E: Pasientar som er under rusomsorg eller innsett i fengsel

1.3.Arbeidsmetode.

Denne klinikkstrukturplanen tek for seg dei 5 tannhelsedistrikta som tilbyr desentraliserte tannhelse-tenester i Hordaland. For tannhelsetenesta sitt kompetansesenter (TkV-Hordaland) får planen ingen konsekvens.

Fylkestannlegen har i samarbeid med overtannlegane gjennomført møte med leiarane i alle tannhelsedistrikta med unntak av TkV-Hordaland. Fylkestannlegen har informert tannhelsetenesta sitt eige arbeidsmiljøutval om arbeidet, og har gjennomført orienterings- og drøftingsmøte med organisasjonane i tannhelsetenesta.

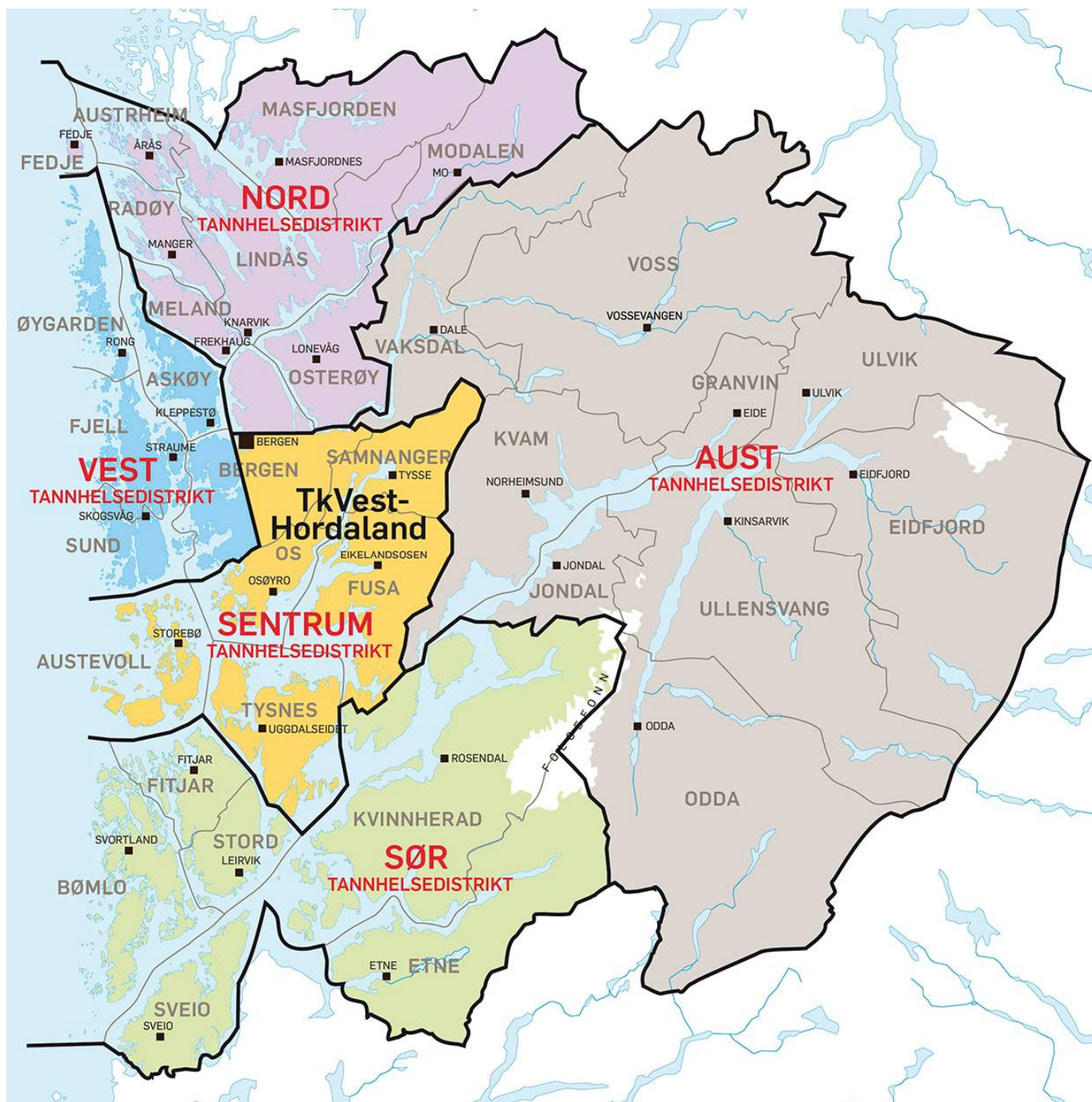
Planen vert sendt på høyring til alle kommunane i Hordaland og til aktuelle organisasjonar før han vert sendt til endeleg politisk handsaming.

1.4.Organisering av tannhelsetenesta.

Tannhelsetenesta i Hordaland var i tidsromet 1984 -1989 organisert i 15 tannhelsedistrikt med ein overtannlege i kvart distrikt. I 1984 var det 150 offentlege tannklinikkar i fylket, og dei fleste var lokaliserte i skulebygg. Frå 1990 vart 15 distrikt reduserte til 9, og tal klinikkar var i 1994 redusert til 115. Frå 2004 vart tal tannhelsedistrikt redusert ytterlegare til 5, og overtannlegane fekk frå då av delegert budsjett- og personalansvar samt tilsettingsmynde for alt personell i sitt distrikt. Den politisk vedtekte tannhelseplanen 2002-2006 hadde som mål å redusere tal klinikkar til 53. Målet med desse reduksjonane var å etablere robuste einingar der vakansar betre kunne handterast utan at pasientane i periodar skulle stå utan tilbod. Dette målet er av ulike grunnar ennå ikkje nådd. Pr juni 2014 er framleis 56 tannklinikkar i drift, heilt eller delvis.

Den same tannhelseplanen hadde og som mål å stabilisere kompetanse i tannhelsetenesta, redusere tid til leing og auke tid til tenesteproduksjon. Det har og i tida etter 2000 blitt lagt stor vekt på å auke kunnskap og utvikle leiarane i tannhelsetenesta til å løyse leiaroppgåvene på ein meir kompetent måte.

HOD har gitt fylkeskommunen i oppdrag å etablere og drive regionale odontologiske kompetansesentra. Tannhelsetenesta kompetansesenter Vest (TkV) er eit samarbeid mellom fylkeskommunane Rogaland, Hordaland og Sogn & Fjordane. I august 2012 vart det i Hordaland oppretta eit nytt tannhelsedistrikt då TkV-Hordaland vart opna i det nye odontologibygget i Bergen. Kompetansesenteret skal tilby spesialisttenester til pasientar frå heile Hordaland, gi faglege råd til private og offentlege tannlegar i heile fylket, ha ansvar for klinisk forskning og ta del i utdanning av tannlegespesialistar.

Oversikt over dei 6 tannhelsesdistrikta. TKV-Hordaland er lokalisert på Årstadvollen i Bergen.

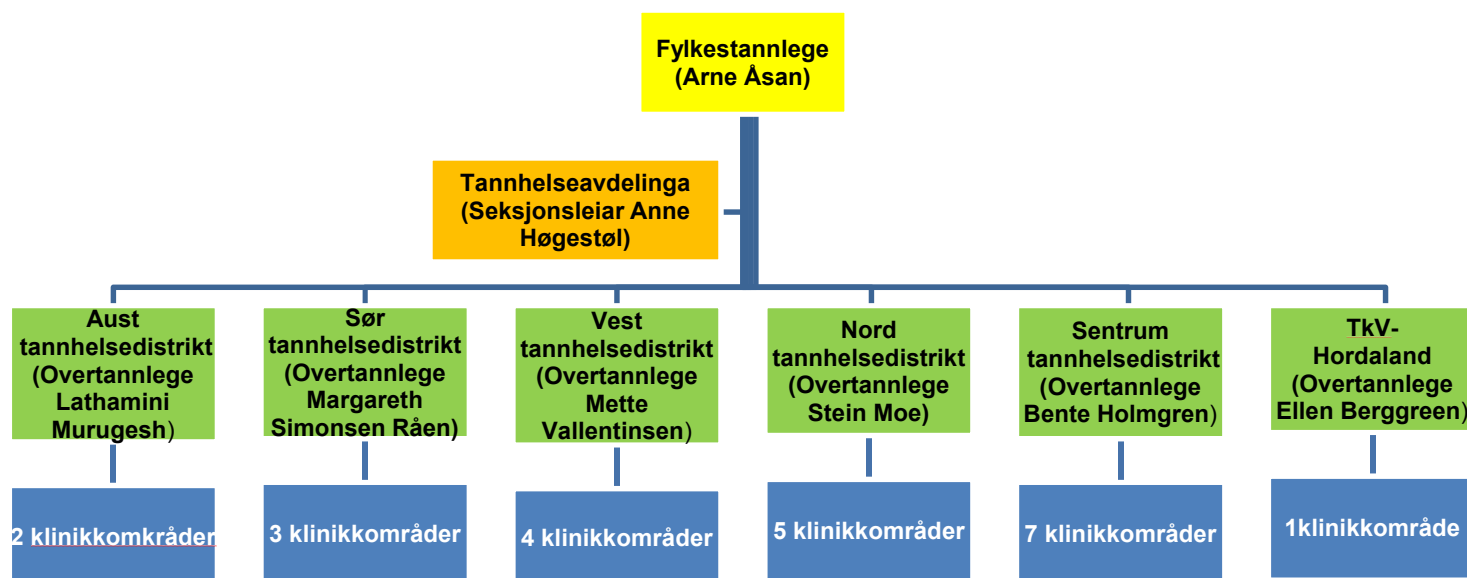
Denne klinikkstrukturplanen tek for seg dei 5 distrikta som tilbyr desentraliserte tannhelsetenester.

I 2014 er det i tannhelsetenesta i Hordaland ein fylkestannlege, 6 overtannlegar og 22 klinikkleiarar. Totalt er det om lag 380 tilsette i tannhelsetenesta i Hordaland.

Endringar i klinikkstruktur kan føre til at distriktsgrensene må vurderast og eventuelt endrast i planperioden.

Organisasjonskart – tannhelsetenesta i Hordaland:

1.5. Klinikstrukturplan 2015 - 2030

Tidlegare vart det utarbeidd tannhelseplanar for Hordaland, den siste for tidsromet 2010 – 2013. Det politiske fokus har i Hordaland i hovudsak vore retta mot kor mange – og kvar tannklinikane skal lokaliserast. Andre viktige tema i ein tannhelseplan – t d tannhelsesdata – blir rapportert årleg i årsmeldinga. I tillegg er det utarbeid eigen strategiplan for det førebyggjande arbeidet i tannhelsetenesta.

Noverande klinikstruktur er i stor grad styrt av klinikplanen som vart utvikla då folketannrøkta vart innført i Hordaland frå 1.1.1964. Då var klinikstrukturen utforma med tanke på at tannhelsa var så dårleg at den førte til mange og hyppige tannlegebesøk. I tillegg var kommunikasjonsmønster og tilgang på offentleg og privat transport svært ulik tilhøva i vår tid.

Klinikklysingane har dessutan kome som følgje av meir kortsiktige vurderingar i form av tannhelseplanperiodar på 4 år. Når ein ny tannklinik vert etablert vil det som hovudregel bli inngått leigeavtalar for minst 15 år. Nedskrivning på tannlegeutstyret blir også rekna til 15 år. Med ein klinikstrukturplan med tilsvarende tidsramme er det mulig å kunne planlegge utviklinga og dermed ressursbruken på ein meir tenleg måte.

Klinikstrukturplanen må legge til rette for at ressursar kan flyttast frå område med liten eller negativ endring i folketalet til område med vekst. Total auke i tal innbyggjarar i Hordaland er i tidsromet fram til 2030 berekna å bli 96 500. Dette fører til ei forventet auke i tannhelsetenesta sine prioriterte pasientgrupper på omlag 30 000. Ei slik pasientauke vil kreve meir tannhelsepersonell i planperioden. Men klinikstrukturplanen syner og at tannhelsetenesta i Hordaland, sjølv med ein reduksjon på 17 behandlingstolar, vil kunne ta hand om denne befolkningsauken. Dette blir gjort ved å bruka tannklinikkar og utstyr mykje meir effektivt enn før.

1.6. Ambulering.

Ambulering til klinikkar som ikkje gir eit tannhelsetilbod kvar dag har i lang tid vore ein del av kvardagen til tannhelsepersonell. Røynsle viser at ambulering er lite ettertrakta blant tilsette, samtidig som det er ein lite effektiv bruk av arbeidstida. Tannklinikkar som ikkje er i dagleg bruk gir og svært høge driftskostnader.

Ambulering er ofte, særleg ute i distrikta, hovudgrunnen til at tannhelsepersonell før eller seinare søker seg bort frå stillinga – eller let vera å søkja på stillingar som inneber ambulering. Difor legg planen opp til å redusere ambulering til eit minimum.

1.7. Klinikkar på sjukeheimar.

I Hordaland er det i 2014 totalt 91 sjukeheimar. Av desse har 63 færre enn 50 sengeplassar, og 28 har fleire enn 50 sengeplassar. Ved 5 av dei store sjukeheimane er det pr april 2014 eigen tannklinik som er open omlag ein dag i veka. Dei andre dagane må bebuarane om naudsynt få sine tenester på hovudklinik.

I nokre få tilfelle ligg hovudtannklinikken i same bygget eller i nærliggande bygg som sjukeheimen.

Det vert i denne planen vurdert som uaktuelt å etablere nye tannklinikkar på sjukeheimar. Etablering av ny tannklinik med eitt behandlingsrom og utstyrt etter fagleg forsvarleg standard og i samsvar med krav om universell utrustning krev investeringar på omlag 2 mill. kr.

Det er i plansamanheng gjort grundige vurderingar om korleis tannhelsetilbodet til sjukeheimspasientar skal vera i Hordaland. Aktuelle alternativ er: a) ingen tannklinikkar på sjukeheimane eller b) behalde dei klinikkane som allereie er etablerte og som har ein fagleg akseptabel standard.

Argumenta for å behalda dei eksisterande sjukeheimsklinikkane som har god nok kvalitet er at pasienten får si tannbehandling utført på sjukeheimen, og at pasient og følgjepersonell dermed å slepp å reisa til annan klinik.

Argumenta mot å behalda eksisterande sjukeheimsklinikkane er:

- Tre av dei fem eksisterande tannklinikkane er små og ikkje optimale som arbeidsplassar til å behandle denne gruppa. Dersom klinikkane skal halde fram er det trong for kostbar ombygging og utforming for å oppfylle krav om universell utforming. Kostnadene blir relativt sett ekstra høge fordi klinikkane er så lite i bruk.
- Utviklinga syner at innlagde pasientar på sjukeheimar er eldre, sjukare og har fleire eigne tenner. Tida der fleirtalet eldre hadde heilprotese (gebiss) er over. Fleire pasientar med eigne tenner krev meir komplisert behandling og dertil meir avansert utstyr. Ein hovudklinik vil alltid vera betre utrusta enn ein sjukeheimsklinik.
- Lite effektiv arbeidsdag – tannhelsetilbodet må tilpassast døgnrytmen på sjukeheimen.
- For tannhelsepersonell er det tungt og slitsamt med heile arbeidsdagar der det kun skal behandlast pasientar med sterke psykiske og fysiske funksjonshemmingar
- Ambulering gjer tenesta mindre stabil fordi tannhelsepersonell ønskjer ikkje å ha slike stillingar
- Ulikt tilbod til sjukeheimspasientar – uansett må dei fleste sjukeheimspasientane reise til hovudklinikken (sjå tabell over nokre sjukeheimar i Hordaland).
- Mindre kommunikasjon og hjelp i behandlinga frå pleiepersonellet fordi dei oftast forlét tannklinikken for andre arbeidsoppgåver i den tida pasienten får tannbehandling.

Ved store klinikkar kan fleire pasientar komme til same tid og dermed vil transportkostnader og følge kunne reduserast. Konklusjonen i planen bygger på at inneliggande pasientar vil få eit betre tilbod ved at dei transporterast til større og godt utstyrte klinikkar med betre arbeidstilhøve for tilsette.

For dei mange sjukeheimane som ikkje har eigen tannklinikk vil pasientane alltid måtte køyrast til hovudklinikken.

Oversikt over utstyr på nokre sjukeheimar.

Klinikk	Digital journal	Digitalt røntgen	Garderobe for tilsette	Pasientheis	Uføre bil	Tal pasientar	Open dagar pr. mnd	Avstand til tannklinikken	Merknader
Ladegården	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	81	6	4,5 km – 11 min.	
Midtbygda	Nei	Nei	Ja	Ja	Ja	75	3	1 km – 3 min	
Røde Kors	Ja	Ja	Nei	Ja	Ja	174	1	9,5 km – 15 min (Årstad) eller 6 km – 9 min (Åsane)	
Betanien	Ja	Nei	Nei	Nei	Ja	100	3	3 km – 7 min	
Løvåsen	Ja	Nei	Nei	Nei	Ja	126	3-4	1 km – 3 min	
Gullstøltunet						90		5 km – 10 min	Ikkje tannklinikk
Storetveit						53		4 km – 12 min	Ikkje tannklinikk
Skjoldtunet						64		3 km – 6 min	Ikkje tannklinikk
Kleppestø						89		1 km – 2 min	Ikkje tannklinikk
Knarvik						73		½ km – 1 min	Ikkje tannklinikk
Kolstihagen						60		4 km – 10 min	Ikkje tannklinikk
Voss						87		1,3 km – 5 min	Ikkje tannklinikk
Eidfjord						28		53 km – 50 min	Ikkje tannklinikk
Røldal						10		42 km – 46 min	Ikkje tannklinikk

1.8. Narkosebehandling.

Tannhelsetenesta har avtale med Helse Bergen om narkosebehandling på Haukeland sjukehus. Sør tannhelsedistrikt har avtale med Helse Fonna om narkosebehandling ved Stord Sjukehus. Tannbehandling i narkose er eit samarbeid mellom anestesipersonell frå spesialisthelsetenesta og tannhelsepersonell tilsett i tannhelsetenesta. Tilbodet om tannbehandling i narkose omfattar dei prioriterte pasientgruppene i Hordaland, og tannhelsetenesta betalar til Helse Bergen/Helse Fonna for bruk av anesthesiressursar.

Tannhelsetenesta i Hordaland har grunna lange ventelister behov for auka anestesikapasitet til å driva tannbehandling i narkose. Korleis denne tenesta skal organiserast i planperioden er usikkert. Det må i planperioden avklarast framtidig organisering, korleis kapasiteten kan aukast samt pris på anesthesiressursar. Fylkestannlegen har ein dialog med Helse Bergen for etablering av eit utvida tilbod om tannbehandling i narkose i den nye barneklinikken som er under planlegging.

VIKTIGE ARGUMENT I PLANARBEIDET.

- **Stortingsmelding 35, 2006-2007**

Stortingsmeldinga «Tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning» slår fast at offentleg tannhelseteneste skal styrkast.

- **Regionalplan for attraktive senter i Hordaland, senterstruktur, tenester og handel**

Hordaland fylkeskommune har utarbeidd «Regionalplan for attraktive senter i Hordaland, senterstruktur, tenester og handel». Klinikstrukturplanen for tannhelsetenesta i Hordaland bygger på denne planen.

- **Effektivisering av drifta**

Tannhelsetenesta er ei fylkeskommunal teneste og kan derfor sjå ut over kommunegrenser i måten å organiseringa drifta på. Det er 32 behandlingsrom på tannklinikane i Hordaland som pr 2014 står unytta eller bare delvis er i bruk. Klinikstrukturplanen legg opp til reduksjon i tal behandlingsrom frå 204 til 187. Desse 187 behandlingseiningane vil bli nytta fullt ut, og vil kunne dekkja pasientgrunnlaget i 2014 samt auken i prioriterte pasientar med om lag 30 000 i perioden fram mot 2030. Sjå elles tabell på side 28.

- **Økonomi**

Tannhelsetenesta i Hordaland har dei seinare åra fått reduserte driftsbudsjett. Lite tyder på at tannhelsetenesta vil få auka økonomiske rammer dei komande åra. Det er umogeleg å oppretthalda ei organisering med så mange små tannklinikkar når driftsbudsjettet blir redusert. Tannhelsetenesta sin måte å tilpassa seg reduserte budsjetttrammer er å redusera tal tannklinikkar.

- **Stabile og gode faglege miljø på tannklinikane**

For å kvalitetssikre tenestene og stabilisere kompetansen har både arbeidsgjevar og tilsette i tannhelsetenesta eit felles ønskje om å etablere store klinikkar med gode fagleg miljø. Det er monaleg fleire søkjarar til ledige stillingar på store tannklinikkar enn på små einingar. Nyutdanna tannlegar kan på den måten få fagleg rettleiing og støtte i den første tida i yrkeslivet.

Ambulering til andre tannklinikkar vert oppfatta som negativt for alt tannhelsepersonell. For å betre rekrutteringa til ledige stillingar og for å stabilisere tilsette i stillinga, må ambulering reduserast til eit minimum.

- **Betring i tannhelse – og redusert behov for tannhelsekontroll**

Det har i dei siste tiåra vore ei markert betring i tannhelsa særleg i gruppa born og unge.

<i>Årstal</i>	<i>5 åringar % utan hol</i>	<i>12 åringar Tenner med hol eller fylling</i>	<i>18 åringar Tenner med hol eller fylling</i>	
1985	42 %	3,9	10,8	Hordaland
2013	83,3%	1,2	4,7	Hordaland
2012	81%	1,1	4,4	Noreg

Tidlegare vart alle kalla inn til tannhelsekontroll minst ein gong årleg. Den store betringa i tannhelsa, spesielt i gruppene born, unge og unge vaksne, har ført til at tida mellom kvar tannhelsekontroll er nå 18-24 månader for dei fleste i denne gruppa. Intervalla blir fastsett in-

dividuent for kvar enkelt pasient. Det er ikkje lenger fagleg rett å kalle alle inn oftare enn det. Det er ingenting som tyder på anna enn at betringa i tannhelsa vil halde fram.

- **Akseptabel reisetid**

I arbeidet med klinikkstrukturplanen for Hordaland er det lagt til grunn at akseptabel reisetid mellom skule/heim/arbeid og tannklinikken er ein time kvar veg. Akseptabel reisetid bygger på at betring i tannhelse har medført at tidsintervalla mellom tannhelsekontrollane for born, unge og unge vaksne nå er 1 ½- 2 år. Dette betyr at det ikkje lenger er fagleg grunnlag til å ha årlege innkallingar for dei fleste pasientane i gruppene born, unge og unge vaksne. Dei fleste vil kun måtta reisa til tannklinikken med 1 ½ - 2 års mellomrom.

- **Utplassering av studentar**

For å rekruttera, og for å gje tannlege- og tannpleiarstudentar røynsle- og innsyn i offentleg tannhelseteneste, legg planen til rette for at fleire klinikkar kan ta i mot studentar i praksisperiode. HOD arbeidar med forslag om at tannlege- og tannpleiarstudentar i større grad enn nå skal i studietida utplasserast i den utøvande tenesta.

Klinikkstrukturplanen legg og opp til eit nært samarbeid mellom tannhelsetenesta og utdanning av tannhelsesekretærer på den nye Åsane vgs. Tannhelsetenesta ønskjer å etablere ein ny stor tannklinik i Åsane vgs som skal ivareta dette samarbeidet.

- **Søkjarar frå EØS området**

Tannlegar som har utdanning frå universitet innan EØS- området må i eitt år ha tett oppfølging og rettleiing av tannhelsepersonell med godkjent norsk autorisasjon. Det er heilt avgjerande at dei arbeider i faglege fellesskap slik at ein kan kartleggje kunnskap og klinisk dugleik.

- **Folkehelsearbeid - førebyggjande tiltak.**

Tannpleiarane er ein naturleg del av tannhelseteamet og tilbodet ved tannklinikane. I 1978 var det ein tannpleiar tilsett i Folketannrøkta i Hordaland, medan det nå er ca. 40 årsverk tilsett i tannhelsetenesta. Med ein svært desentralisert struktur har tannpleiarane ofte mange arbeidsstader, og dei arbeider ofte aleine. For å kunne tilby tannpleiarane ein arbeidsstad, og for å kunne nytte deira viktige kompetanse innan folkehelsearbeid på ein betre og effektiv måte, er det nødvendig at alle tannklinikkar i Hordaland skal ha minst ei 100% tannpleiarstilling.

- **Storleik på framtidige tannklinikkar – minst 4 behandlingsrom**

Ut frå faglege vurderingar har tannhelsetenesta i Hordaland pr 2014 eit høve mellom tal tannlegar og tal tannpleiarar på 3 : 1. Sidan det skal vera minst ei tannpleiarstilling på alle tannklinikkar vil dette automatisk føre til at tannklinikane i Hordaland må ha minst 4 behandlingsrom..

- **Endringane i kommunikasjonsmønster**

- Trekant-sambandet har gjort Bømlø landfast,
- Undersjøisk tunell knyter Sveio ferjefritt til Stord,
- Halsnøytunnellen har gjort Halsnøy landfast til Kvinnherad,
- Hardangerbrua og tunellane har knytt saman Indre Hardanger og Voss
- Bruene i Øygarden og i Fjell knyter begge kommunane landfast til Bergen
- Askøybrua gjer Askøy landfast mot Bergen.

Tidlegare måtte ein på grunn av manglande infrastruktur, i stor grad basere klinikkstrukturen på små einingar med to tilsette – ein tannlege og ein tannhelsesekretær. Kommunikasjons-

mønsteret er endra. Der ein før brukte lang tid for å kome fram og attende mellom tannklinikk og heim eller arbeid er nå vegane betre og ferjene færre.

- **Folketalet og aldersgrupper**

Framskrivning av folketal og endring i aldersgrupper er viktige faktorar i planlegging av klinikkstruktur. Fordi nokre område i Hordaland har negativ utvikling i folketalet medan andre område aukar sterkt, vil det vere nødvendig å omprioritere ressursar til dei områda som har sterkast vekst.

- **Etablering av nye klinikkar**

Den store betringa i tannhelsa gjer at plassering av tannklinikkar nær skular ikkje er like viktig som tidlegare. Avstand til sjukeheimar og andre helsetenester vil få større vekt saman med omsyn til senterstruktur og kommunikasjonsmøtepunkt.

- **Kommunane i Hordaland**

Kommunar med god økonomi har tidlegare ofte gitt tilbod om ulike stønadsordningar for å behalda tannklinikken. Denne klinikkstrukturplanen bygger på faglege og samfunnsøkonomiske vurderingar. Enkeltkommunar sin evne og vilje til å tilby gunstige løysingar for å kunne oppretthalda ein fylkeskommunal tannklinikk i kommunen er ikkje vurderingsgrunnlag i denne planen.

- **Behandling av vaksne, betalende pasientar.**

Planen legg til rette for at tannhelsepersonell i avgrensa omfang skal behandle vaksne, betalende pasientar for å halde på og utvikle brei fagleg kompetanse.

3.0 Folketalsframskriving i Hordaland 2014-2030.

Hordaland har omlag 506 000 innbyggjarar i 2014. Folketalet vil etter prognosane auke med 96 500 personar til 602 500 fram til 2030. Folketalsveksten er delt med 41 000 personar i Bergen kommune og 55 500 i landkommunane. (Kjelder: SSB og Bergen kommune si framskriving av folketal for bydelane)

I Bergen kommune er det bydelane Fana, Laksevåg, Åsane, Bergenhus, Årstad og Ytrebygda som har størst vekst, medan Fyllingsdalen og Arna har liten auke. I landkommunane er det Meland, Lindås, Kvam, Voss, Os, Sveio, Stord, Askøy, Sund og Fjell som har stor vekst, dei andre liten eller ingen vekst.

Folketalsframskrivinga vil ha konsekvens for strukturen og framlegg til ressursar i planen. Det vil bli behov for å flytte ressursar og i tillegg auke tal tilsette i perioden. Betre struktur og større einingar vil meir effektivt kunne nytte kompetansen i yrkesgruppene.

4.0. VURDERINGAR AV DEI EINSKILDE TANNHELSEDISTRIKTA

4.1. AUST tannhelsedistrikt.

4.1.1. Fakta om distriktet.

Geografisk er Aust tannhelsedistrikt det største tannhelsedistriktet i Hordaland, men med få innbyggjarar i høve til storleiken. Distriktet omfattar kommunane: Eidfjord, Ulvik, Ullensvang, Odda, Granvin, Voss, Vaksdal og Kvam.

I Hardanger har den nye Hardangerbrua, Folgefonntunellen og Jondalstunellen endra kommunikasjonsmønster og reiseveg. Dette har mellom anna gjort at Jondal har kort ferjefri veg til

Odda, og indre delen av Kvinnherad har kortare og betre veg til Odda enn utover mot Husnes. Eidfjord, Ulvik og Granvin har fått kortare veg til Voss med Hardangerbrua og tunnel under Skjervet.

I 2014 har distriktet 8 tannklinikkar og 3 av desse har fulltids drift. Tannhelsepersonell frå Voss ambulerer til Ulvik, Granvin og Dalekvam. Tannhelsepersonell frå Odda ambulerer til Lofthus.

Norheimsund tannklinikkk har tilbod til pasientar med sterk angst for tannbehandling eller som har vorte utsette for tortur og/eller overgrep (TOO-team).

For vaksne pasientar er det, i tillegg til tilbodet ved offentlege klinikkar, 4 privatpraktiserande tannklinikkar i Odda, 3 i Norheimsund og 6 på Voss. På Voss er det privat spesialisttilbod i kjeveortopedi (tannregulering).

4.1.2. Prognose for endring i folketalet i Aust tannhelsedistrikt 2014-2030

AUST	Tal 2014	Tal 2030	% 0-19	% 20-66	% 67-79	% 80+	TOTALT
EIDFJORD	985	1186	37,3	11,1	33	26,3	20,4
GRANVIN	931	896	-2,6	-13,7	40	22,7	-2,3
JONDAL	1052	1105	6,3	-1	8,2	40	5
KVAM	8690	10005	16,9	9,1	35,3	29	15,1
ODDA	6920	7183	4,3	-3,5	31,3	14,7	3,8
ULLENSVANG	3432	3720	-0,6	8,9	5,7	42,3	8,4
ULVIK	1108	1086	-13,4	-0,6	1,9	13,8	-2
VAKSDAL	4181	4617	15	5,9	31	-1,2	10,4
VOSS	14074	15431	9,9	4,1	31,4	22,5	9,6
DISTRIKT	41373	45229	9,7	3,9	28,3	20,8	9,3

AUST	0-19	20-66	67-79	80+	TOTALT
EIDFJORD	82	66	38	15	201
GRANVIN	-5	-75	44	1	-35
JONDAL	15	-6	12	32	53
KVAM	355	460	340	160	1315
ODDA	66	-142	263	76	263
ULLENSVANG	-5	173	26	94	288
ULVIK	-33	-4	3	12	-22
VAKSDAL	154	138	148	-4	436
VOSS	323	330	493	211	1357
DISTRIKT	952	940	1367	597	3856

Folketalet i Aust tannhelsedistrikt er venta å auke med omlag 3 850 personar i dei neste 15 åra, frå om lag 41 400 (2014) til 45 200 (2030). Største prosentvise auken er i gruppene over 67 år. Voss, Kvam og Vaksdal er kommunar med størst vekst i gruppa born og unge, medan Ulvik og Granvin har nedgang i folketalet.

4.1.3. Framlegg til ny organisering:

Klinikkområde	Klinikkar 2014	Endring	Merknader
Norheimsund	Norheimsund	-	
	Odda	-	
	Lofthus	Vert lagt ned i 2015	Odda har kapasitet til å overta pasientane.
Voss	Voss	-	-
	Granvin	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Voss
	Ulvik	Vert lagt ned i 2016	Pasientane til Voss
	Dalekvam	Vert lagt ned i 2016	Pasientane til Voss
	C-tannlege i Vaksdal (kjøp av tenester frå privat tannlege)	Sluttar 2017 (pensjonist)	Pasientane til Indre Arna når ny klinikk er ferdig.

4.1.4. Endringar i perioden.

Forslag til endringar i planen fører ikkje til nybygg eller ombygging av klinikkar. Det vil truleg heller ikkje bli behov for auke i tal stillingar i distriktet.

4.1.5. Konsekvensar for pasientane:

- Pasientane frå Kinsarvikområdet kan velje om dei vil nytte tenestene på Voss eller i Odda.
- Pasientane frå Stanghelle kan velje om dei vil nytte tenestene på Voss eller i Indre Arna.
- Endring for pasientane i Vaksdal kan ikkje gjennomførast før ny klinikk i Indre Arna står ferdig.

Reiseveg	Avstand	Reisetid
Lofthus – Odda	33 km	35 min
Kinsarvik - Odda	41 km	45 min
Kinsarvik – Voss	52 km	50 min
Granvin – Voss	28 km	28 min
Ulvik – Voss	53 km	60 min
Dale -Voss	45 km	40 min, tog: 30 min
Stanghelle – Voss	51 km	45 min, tog: 40 min
Stanghelle – Arna	31 km	27 min, tog: 30 min
Vaksdal – Arna	23 km	22 min, tog: 20 min.
Eidfjord – Voss	52 km	50 min

4.1.6. Konklusjonar:

Tannhelsetilbodet i Aust tannhelsedistrikt vil i løpet av planperioden bli gitt på 3 store tannklinikkar – Norheimsund tannklinikk, Odda tannklinikk og Voss tannklinikk.

- Omsynet til pasientane er ivareteke ved at dei i fleire områder kan velja kva tannklinikk dei ønskjer å få tannhelsetilbodet på
- Pasientane får mindre enn ein time reisetid kvar veg
- Alle tre tannklinikane vil ha meir enn 4 behandlingsrom, og alle vil ha tannpleiar tilsett
- Tal klinikkrom vil i perioden bli redusert frå 25 til 18
- Alle tre klinikane kan ta i mot utplassering av studentar i praksisperiode

4.2. NORD tannhelsedistrikt.

4.2.1. Fakta om distriktet.

Nord tannhelsedistrikt omfattar kommunane Masfjorden, Modalen, Lindås, Meland, Radøy, Austrheim, Fedje og Osterøy samt bydelane Arna og Åsane i Bergen. Dei som er busette i Fedje kommune må bruke ferje inn til fastlandet, elles har alle kommunane ferjefri reiseveg.

I 2014 har distriktet 14 tannklinikkar der 9 er i heiltidsdrift. Tannhelsepersonell på Knarvik ambulerer til Modalen, og tannhelsepersonell frå Hesthaugen ambulerer til Midtbygda sjukeheim.

Tannklinikken i Bergen fengsel vert driven av tannhelsetenesta, men er statleg finansiert.

Vaksne pasientar har i tillegg til tilbod ved dei offentlege klinikane, tilbod ved mange private tannklinikkar i Åsane og Arna. I Lindås kommune er det 3 privatpraktiserande tannlegar, Osterøy har 4 og Meland har 5 privatpraksisar. Lindås kommune har og ein privat spesialist i kjeveortopedi (tannregulering).

Det er i Nord tannhelsedistrikt under etablering tilbod til pasientar med sterk angst for tannbehandling eller som har vorte utsette for tortur og/eller overgrep (TOO-team). Tilbodet vil truleg bli lagt til Knarvik tannklinikk.

4.2.2. Prognose for endring i folketalet i Nord tannhelsedistrikt 2014-2030 med merknader.

NORD	Tal 2014	Tal 2030	% 0-19	% 20-66	% 67-79	% 80+	TOTALT
AUSTRHEIM	2915	3926	34,8	30,5	25,7	128,8	34,7
FEDJE	573	470	-37,8	-21,5	40,6	-22,6	-18
LINDÅS	15147	18638	10,9	19	63,1	78,6	23
MASFJORDEN	1705	1867	17,6	-1,2	41,5	10,7	9,5
MELAND	7510	11055	40,1	43,5	84	111,8	47,2
MODALEN	376	453	12,7	18,4	41,9	36,8	20,5
OSTERØY	7745	9442	22	15,7	49,3	44	21,9
RADØY	5345	6477	11,1	14,6	55,8	59,7	19,7
ARNA	13365	15440	12,2	1,3	19,8	22,6	7,1
ÅSANE	40038	44676	6,3	9,6	27,2	36,7	11,6
DISTRIKT	94719	112444	12,4	17,6	37,1	47,3	18,7

NORD	0-19	20-66	67-79	80+	TOTALT
AUSTRHEIM	231	549	88	143	1011
FEDJE	-51	-66	28	-14	-103
LINDÅS	454	1712	843	482	3491
MASFJORDEN	74	-11	85	14	162
MELAND	897	1975	436	237	3545
MODALEN	13	39	18	7	77
OSTERØY	458	713	353	173	1697
RADØY	144	450	269	269	1132
ARNA	483	1126	277	189	2075
ÅSANE	651	2316	1103	568	4638
DISTRIKT	3354	8803	3500	2068	17725

Folketalet i Nord tannhelsedistrikt er venta å auke med knapt 18 000 personar i perioden – frå knapt 95 000 til 112 500. Osterøy, Radøy og Åsane har stor folketalsvekst. Fedje har negativ utvikling i folketalet med ein venta reduksjon på 18% fram mot 2030.

Med ein auke i folketalet på 3 350 i gruppa born og unge samt størst prosentvis auke i gruppa over 80 år, vil det truleg føre til behov for meir personellressursar i Nord tannhelsedistrikt.

4.2.3. Framlegg til ny organisering:

Klinikkområde	Klinikk	Endringar	Merknader
Indre Arna	Indre Arna	Ny klinikk 2017	Tilbod til pasientar frå Vaksdal/Stanghelle og frå deler av Samnanger
	Osterøy	-	
	C-tannlege på Valestrand (kjøp av tenester frå privat tannlege)	Sluttar i 2015 (pensjonist)	Pasientane til Osterøy tannklinikk
Hesthaugen	Hesthaugen	-	-
	Midtbygda sjukeheim (gir tilbod kun til inneliggande pasientar)	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Hesthaugen tannklinikk
U Pihl	U Pihl	Ny klinikk i 2017	Samlokalisering med Rolland tannklinikk
Rolland	Rolland	Vert lagt ned i 2017	Samlokalisering med U Pihl tannklinikk

Lindås	Lindås	Vert lagt ned i 2018	Pasientane til ny klinikk på Knarvik
	Fedje	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Lindås – og seinare Knarvik.
Knarvik	Knarvik	Vert erstatta i 2018	Ny storklinikk i Helsehuset Nordhordland
	Masfjorden	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Knarvik (og ev Lindås)
	Modalen	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Knarvik
	Frekhaug	Vert lagt ned i 2018	Pasientane til ny klinikk i Knarvik
	Manger	Vert lagt ned i 2018	Pasientane til ny klinikk i Knarvik
	C-tannlege i Alversund (kjøp av teneste frå privat tannlege)		

4.2.4. Endringar i perioden

- **Åsane** – ny klinikk er planlagt i 2017 på nye Åsane videregående skule (vgs) til erstatning for Rolland tannklinikk og U Pihl tannklinikk. Klinikken bør ha minst 12 behandlingsrom, og kostnad vil vera om lag 13 millionar. Ved å etablere ny tannklinikk i den nye Åsane vgs vil det bli eit tett og godt samarbeid mellom tannhelsetenesta og opplæringsavdelinga om utdanning av tannhelsesekretærar.
- **Knarvik** – Helsehuset Nordhordland er under planlegging i Knarvik. Dette er eit samarbeid mellom alle kommunane i Nordhordland samt Gulen kommune i Sogn & Fjordane. Ved realisering av nytt helsehus i Knarvik er det ynskjeleg å samle tannhelsetenesta der. Ein sentralklinikk for Nordhordland lokalisert i Helsehuset vil gjera det mogeleg å samhandla med alle dei andre helsetenestene som skal lokaliserast i bygget. Planane er under arbeid med det som mål å ferdigstille helsehuset i 2017/2018. Ei slik samordning av mange ulike helsetenester er ein stor fordel for pasientar med behov for fleire helsetenester. Klinikken bør ha 14 behandlingsrom og vil ha ei kostnadsramme på omlag 18 mill. Innbyggjarane i Fedje kommune vil få lengst reiseveg, men dei prioriterte gruppene innan Fedje kommune som tannhelsetenesta har ansvar for knappe 100 personar.
- **Arna** – det er naudsynt med ny tannklinikk i Indre Arna i 2017 med 8 behandlingsrom. Kostnaden er berekna til 8 millionar. Årsaken er at C-tannlegen i Vaksdal sluttar for aldersgrensa og pasientar frå Vaksdal/Stanghelle blir då overførte til Indre Arna. Pasientane på Stanghelle vil kunne velje om dei vil ha tannhelsetilbodet på Voss eller i Indre Arna. Likeeins må nye Indre Arna tannklinikk kunne gi tilbod til dei pasientane frå Samnanger kommune som vil velje det.

4.2.5. Konsekvensar for pasientane:

- Pasientane i kommunane Masfjorden, Modalen, Lindås, Radøy, Fedje og Meland vil få tannhelsetenestene sine ved det nye helsehuset i Knarvik. Berre pasientane frå Fedje vil ha meir enn 1 time reiseveg.
- Pasientane frå Midtbygda sjukeheim vil få tilbod på Hesthaugen tannklinikk.
- Ny klinikk i Indre Arna må ha ressursar og areal til å ta i mot pasientar frå Vaksdal/ Stanghel-le når C-tannlegen i Vaksdal sluttar, og pasientar frå deler av Samnanger kommune som vil velje tilbod i Arna når Tysse tannklinikk vert lagt ned.

Reiseveg	Avstand	Reisetid
Masfjorden - Knarvik	51 km	50 min.
Modalen – Knarvik	54 km	50 min
Manger – Knarvik	23 km	30 min
Austrheim – Knarvik	42 km	40 min
Fedje - Lindås	39 km + ferje	74 min med ferje
Fedje – Knarvik	52 km + ferje	94 min med ferje
Fonnes - Lindås - Knarvik	40 km	40 min
Rossland – Frekhaug – Knarvik	19 km	23 min
Midtbygda – Hesthaugen	1 km	3 min

4.2.6. Konklusjonar.

Tannhelsetilbodet i Nord tannhelsedistrikt vil i planperioden bli gitt på 4 store tannklinikkar – tannklinikk i Nordhordland Helsehus, Åsane tannklinikk, Hesthaugen tannklinikk og Indre Arna tannklinikk, og ein mindre tannklinikk på Osterøy.

- Det er kun pasientar frå Fedje som vil få reisetid over 1 time. Dette gjeld i 2014 knappe 100 personar i dei prioriterte gruppene
- Tal behandlingsrom i Nordhordland vert redusert frå 20 til 14, og total reduksjon i heile Nord tannhelsedistrikt er to behandlingsrom
- Tannklinikk i Nordhordland helsehus, Osterøy tannklinikk, Åsane tannklinikk og Indre Arna tannklinikk kan ta i mot utplassering av studentar i praksisperioden
- Ved etablering av ny tannklinikk på Åsane vgs må det leggast til rette for samarbeid om utdanning av tannhelsesekretærar

4.3. SENTRUM tannhelsedistrikt.

4.3.1. Fakta om distriktet.

Sentrum tannhelsedistrikt er, med omsyn til folketal og tilsette, det største tannhelsedistriktet i Hordaland. Sentrum tannhelsedistrikt omfattar kommunane Austevoll, Fusa, Os, Samnanger og Tysnes samt bydelane Bergenhus, Fana, Ytrebygda og Årstad.

Bydelane i Bergen har mange private tannlegepraksisar – samt private spesialisttilbod. I Austevoll kommune er det ein privatpraksis på Storebø, Tysnes kommune har ein privatpraksis med tilbod om spesialisttenester i oral kirurgi. Os har 9 privatpraktiserande tannlegar og privat spesialist i kjeveortopedi (tannregulering) og oral kirurgi..

Austevoll har ferjesamband til Fana og til Stord, Tysnes har ferjesamband til Os og Stord og Fusa har ferjesamband til Os. Samnanger har/vil få god veg til Eikelandssosen, medan både vegstandard og offentleg kommunikasjon for delar av Samnanger kommune er betre mot Arna.

Distriktet har 14 offentlege tannklinikkar, og av desse er 10 i fulltids drift. Både tannlege og tannpleiar på Tysnes har deltidsstilling på Os tannklinikk. Tannpleiar frå Eikelandssosen ambulerer til Tysse tannklinikk.

Skuteviken tannklinikk skal kartlegga tannhelsa – og gir tilbod om akuttbehandling – til personar som er innlagde til avrusing. Når pasienten blir utskreve får vedkomande tilbod om tannbehandling på tannklinikken nærast bustadsadresse.

Sentrum tannhelsedistrikt har ansvar for drift av Tannlegevakten i Bergen og for tilbod om tannbehandling i narkose på Haukeland sjukehus,

4.3.2. Prognose for endring i folketalet i Sentrum tannhelsedistrikt 2014-2030 med merknader.

SENTRUM	Tal 2014	Tal 2030	% 0-19	% 20-66	% 67-79	% 80+	TOTALT
AUSTEVOLL	4987	6445	29,3	22,9	63,5	50,2	29,2
FUSA	3839	4062	-1	-1,5	49,3	26,2	5,8
OS	18703	25607	29,5	33,1	59,2	124,6	36,9
SAMNANGER	2443	2636	1,2	-3,5	73,6	42,1	7,9
TYSNES	2781	2999	24,1	-4,6	27,5	20,2	7,8
BERGENHUS	41885	49157	20,8	15,5	38,7	3,3	17,4
FANA	40923	50797	17,1	26	43,1	10,1	24,1
YTREBYGDA	27153	32286	9	19,9	47,8	31	18,9
ÅRSTAD	39969	47846	30,8	17,9	38,8	-23,3	19,7
DISTRIKT	182683	221835	13,1	15,2	48,4	15,7	21,4

SENTRUM	0-19	20-66	67-79	80+	TOTALT
AUSTEVOLL	408	678	264	108	1458
FUSA	-10	-32	201	64	223
OS	1568	3746	911	679	6904
SAMNANGER	7	-51	178	59	193
TYSNES	153	-73	93	45	218
BERGENHUS	1243	4777	1188	64	7272
FANA	2005	6346	1348	175	9874
YTREBYGDA	739	3202	925	267	5133
ÅRSTAD	2411	4919	1023	-476	7877
DISTRIKT	8524	23512	6131	985	39152

Sentrum tannhelsedistrikt har nær 183 000 innbyggjarar i 2014. Framskriving av folketalet til 2030 syner ein auke i distriktet på 39 000 personar til 222 000. Med unntak av Årstad bydel er største prosentvise auken i gruppa over 67 år. Os kommune og bydelane Fana og Årstad har stor auke i talet born og unge, medan kommunane Fusa, Samnanger og Tysnes har svak eller negativ utvikling i dei yngste gruppene. Framskrivinga syner og ein sterk reduksjon i den eldste gruppa i Årstad bydel, noko som kan tolkast som eit generasjonsskifte i bydelen.

4.3.3. Framlegg til ny organisering.

Klinikkområde	Klinikkar	Endring	Merknader
Engen	Engen	Vert lagt ned i 2015, og erstatta med ny tannklinikk i Solheimsviken	Engen tannklinikk og tannlegevakta i Bergen vert samlokalisert
	Tannlegevakten i Bergen	Vert lagt ned i 2015, og erstatta med ny tannklinikk i Solheimsviken	Engen tannklinikk og tannlegevakta i Bergen vert samlokalisert
	Skuteviken	-	Tilbod til personar under avrusning
Årstad	Årstad	-	
	Ladegården sjukeheim	-	Tilbod til inneliggande pasientar
	Røde Kors sjukeheim	-	Tilbod til inneliggande pasientar
Sørås	Sørås	-	
Fana	Fana	Ny klinikk i 2019 i Fana bydel	Samlokalisering med Nesttun tannklinikk

	Austevoll	-	-
Nesttun	Nesttun	Ny klinikk i 2019 i Fana bydel	Samlokalisering med Fana tannklinik
Os	Os	Ny klinikk i 2019	Vurdere klinikk-grense mot Fana
	Tysnes	Vert lagt ned i 2019	Pasientane kan velja Os eller Stord
Eikelandsosen	Eikelandsosen		
	Tysse	Vert lagt ned i 2018	Pasientane kan velja Eikelandsosen eller Indre Arna

4.3.4. Endringar i perioden.

- Klinikstrukturplanen foreslår at det vert etablert tre nye klinikkar i Sentrum tannhelsedistrikt: Solheimsviken, Fana og Os tannklinikkar. Med stor auke i folketalet er der trong for auka kapasitet både med omsyn til lokale og personell
  - **Solheimsviken** – ny tannklinik i Solheimsviken vil samlokalisera Engen tannklinik og Tannlegevakten i Bergen i 2015. Tannklinikken vil ha 8 behandlingsrom. Målet er at den er ferdig innan 1 mars 2015
  - **Fana bydel, Ytrebygda bydel og Os kommune.** Bydelane Fana og Ytrebygda må vurderast samla med omsyn til pasientfordeling. Det er i planperioden også aktuelt å ta med befolkningsgrunnlaget i deler av Os kommune i ei slik vurdering. Nesttun tannklinik og Fana tannklinik vil ha behov for meir plass fordi folketalet aukar sterkt i Fana. Det er òg tilfellet i Os kommune. Med ny motorveg mellom Os og Bergen vil reisetida bli monaleg kortare, og derfor må trong for nybygg eller utviding av klinikkar i dette området samordnast. Pr i dag har området 27 behandlingsrom, men vil truleg ha trong for 33 behandlingsrom i 2030. Kostnaden ved to nye klinikkar med til saman 23 behandlingsrom vil vere 26 millionar.
  - **Tysse tannklinik** vert lagt ned i 2018 når ny klinikk i Indre Arna er ferdigstilt

4.3.5. Konsekvensar for pasientane.

- Når tannklinikken i Solheimsviken er ferdigstilt i 2015 vil ein overføre pasientane frå Engen tannklinik, og i tillegg nokre av pasientane som nå får tilbod på Laksevåg tannklinik
- Nesttun tannklinik og Fana tannklinik treng større behandlingsskapasitet for å ta unna folketalsveksten i området. Klinikkgrensene må vurderast for heile området Fana bydel, Ytrebygda bydel og deler av Os kommune
- Os kommune er i sterk vekst. Med ny tunnel mot Bergen kan ein vurdere klinikkgrensene mellom Os og Fana

Reiseveg	Avstand	Reisetid
Tysse – Eikelandsosen	25 km	25 min
Tysse – Arna	25 km	23 min
Os - Lagunen	22 km	28 min
Våge - Os	19 km	63 min m ferje
Reksteren - Os		85 min
Reksteren - Leirvik		71 min

4.3.6. Konklusjonar.

Tannhelsetilbodet i Sentrum tannhelsedistrikt vil i løpet av planperioden bli gitt på 5 store tannklinikkar – Solheimsviken tannklinikk, Årstad tannklinikk, Fana tannklinikk, Sørås tannklinikk og Os tannklinikk - og 2 mindre tannklinikkar - Eikelandsosen tannklinikk og Austevoll tannklinikk. Dei mindre tannklinikane i Eikelandsosen og Austevoll må behaldast i perioden på grunn av folketal og reiseveg.

Tannklinikane på Røde Kors sjukeheim og på Ladegården sjukeheim består fordi dei har forsvareg standard. Desse to klinikane skal gi et tannhelsetilbod til inneliggande pasientar på dei to sjukeheimane.

- Ingen pasientar vil få meir enn 1 time reiseveg
- Tilbodet til pasientane vil bli meir stabilt
- Tal behandlingsrom aukar med eitt i distriktet
- Solheimsviken tannklinikk, Årstad tannklinikk, Fana tannklinikk, Sørås tannklinikk og Os tannklinikk kan ta i mot utplassering av studentar i praksisperioden

4.4. SØR tannhelsedistrikt.

4.4.1. Fakta om distriktet.

Sør tannhelsedistrikt omfattar kommunane Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord og Sveio. Distriktet har i 2014 8 tannklinikkar der 4 er i heiltids bruk.

Stord tannklinikk har tilbod til pasientar med sterk angst for tannbehandling eller som har vorte utsette for tortur og/eller overgrep (TOO-team).

Det er privat tannlegetilbod i kommunane Stord, Bømlo, Etne og Kvinnherad. Innbyggjarar i Fitjar kommune får tilbod på Stord, og innbyggjarar i Sveio har kort veg til Haugesund med mange private verksemder. Stord, Bremnes og Husnes har privat spesialist i kjeveortopedi (tannregulering). Kjeveortopedien leiger lokale av tannhelsetenesta på Husnes og Bremnes.

Bømlo er landfast til Stord, Halsnøy er landfast til Husnes og Indre Kvinnherad har kort veg til Odda. Sveio og Stord har ferjefritt samband med Bømlafjordtunnelen, og dette nye kommunikasjonsmønsteret får konsekvensar for klinikkstrukturplanen.

4.4.2. Prognose for endring i folketalet i Sør tannhelsedistrikt 2014-2030 med merknader.

SØR	Tal 2014	Tal 2030	% 0-19	% 20-66	% 67-79	% 80+	TOTALT
ETNE	4008	4437	7,9	4,5	40,6	29,8	10,7
SVEIO	5441	7066	25,7	23,6	65,8	74,4	29,9
BØMLO	11769	14064	14,6	13,8	62,1	45,2	19,5
FITJAR	2980	3310	2,5	0,6	102,5	35,6	11,1
STORD	18477	22616	18,6	15,4	56,4	85,8	22,4
KVINNHHERAD	13475	14855	7,7	2,7	33,5	56,8	10,2
DISTRIKT	56150	66348	14,4	11,3	195,5	59,7	18,2

SØR	0-19	20-66	67-79	80+	TOTALT
ETNE	81	104	173	71	429
SVEIO	400	756	312	157	1625
BØMLO	502	943	603	247	2295
FITJAR	21	10	247	52	330
STORD	963	1705	895	576	4139
KVINNHHERAD	274	209	495	402	1380
DISTRIKT	2241	3727	2725	1505	10198

I Sør tannhelsedistrikt bur det i 2014 om lag 56 000 innbyggjarar. Prognosen for folketalet i Sør syner auke på 10 000 personar i perioden fram mot 2030 - til 66 000 innbyggjarar. Størst auke har Sveio, Stord og Bømlo, medan Etne, Fitjar og Kvinnherad har moderat auke i perioden.

Etne kommune grensar til Vindafjord kommune i Rogaland. I dette området vil det vere tenleg å samarbeide med tannhelsetenesta i Rogaland om eit felles tannhelsetilbod.

4.4.3. Framlegg til ny organisering.

Klinikk-område	Klinikkar	Endring	Merknader
Husnes	Husnes	-	
	Etne	Vert lagt ned i 2020.	Samarbeid med Vindafjord kommune i Rogaland. Pasientane kan eventuelt velje Husnes eller Sveio
	Skånevik (Etne kommune)	Vert lagt ned i 2020	Pasientar til Husnes
	Rosendal	Vert lagt ned i 2015	Pasientane til Husnes. Pasientar frå Indre delen av Kvinnherad kan velje tilbod i Odda
Stord	Stord	-	
Sveio	Sveio	Ny klinikk i 2020	
	Langevåg (Bømlo kommune)	Vert lagt ned i 2016	Pasientane vert overført Sveio
	Bremnes (Bømlo kommune)	Ombygging til 5 behandlingsrom	

4.4.4. Endringar i perioden.

- Skånevik tannklinikk og Etne tannklinikk vert foreslått lagt ned i 2020. For Etne kan det vere aktuelt å samarbeide med Vindafjord kommune i Rogaland
- Klinikken i Rosendal er svært dårleg og lite tenleg og vert difor foreslått lagt ned i 2015.
- Husnes tannklinikk har i hovudsak alt i 2014 ansvar for alle pasientar i Kvinnherad kommune. Klinikken har og kapasitet til å overta pasientane frå Skånevik og Etne. Utleigeavtale med kjeveortoped kan avsluttast om plassomsyn skulle tilseie det.
- Sveio er ein kommune i sterk vekst, og i perioden bør det vurderast ny tannklinikk med 4-5 behandlingsrom. Det vil truleg vere behov for å auke bemanninga i perioden.
- Langevåg tannklinikk vert foreslått lagt ned i 2016. Pasientane kan velje å få sitt tannhelsetilbod på Bremnes tannklinikk eller Sveio tannklinikk.
- Bremnes tannklinikk har 5 behandlingsrom. Fordi Bømlo kommune etter prognosane vil ha vekst i folketalet er det naudsynt å oppgradere to av behandlingsromma på Bremnes tannklinikk. Huseigar har planar om å byggje om lokala, men vil i så fall ta kostnaden med, og ansvaret for, å flytte tannklinikken til tenleg lokale i same bygningen.

4.4.5. Konsekvensar for pasientane.

- Pasientane frå Langevåg kan velje å få sitt tannhelsetilbod på Sveio tannklinikk eller Bremnes tannklinikk.
- Pasientane frå Rosendal og Skånevik vert overførte til Husnes. Pasientar frå indre del av Kvinnherad kan velje å få tenestene sine i Odda. Nedlegging av klinikkar vil ikkje føre til nybygg eller ombyggingar, og personell kan overførast til Husnes.
- Etne tannklinikk vert vurdert lagt ned i 2020. Fordi tannklinikken i Ølen (Vindafjord kommune) ligg om lag 15 min unna, og fordi det òg er ein liten klinikk, vil tannhelsetenesta i Hordaland arbeide for å samordne tenestene i området med Vindafjord kommune i Rogaland. Alternativt kan pasientane velje tenester ved Husnes eller ved Sveio tannklinikk.
- Stord har ny tannklinikk med 8 behandlingsrom og har kapasitet til å gi eit tannhelsetilbod til den auka pasientmengda i perioden.

Reiseveg	Avstand	Reisetid
Langevåg – Svortland	32 km	40 min
Langevåg – Sveio	16 km	50 min (med fergetid)
Rosendal – Husnes	29 km	30 min
Ænes – Husnes	45 km	50 min
Ænes – Odda	30 km	33 min
Skånevik – Husnes	25 km	57 min (med fergetid)
Etne – Sveio	58 km	55 min
Etne – Ølen	16 km	16 min (føreset samarbeid med Rogaland)

4.4.6. Konklusjonar.

Sør tannhelsedistrikt vil gi sitt tannhelsetilbod på 4 store tannklinikkar, nemleg dei same som er i full drift i 2014 – Stord tannklinikk, Husnes tannklinikk, Bremnes tannklinikk og Sveio tannklinikk.

- Ingen pasientar får reisetid over 1 time kvar veg
- Stord tannklinikk, Husnes tannklinikk og Bremnes tannklinikk kan ta i mot utplassering av studentar i praksisperioden
- Talet på behandlingsrom i Husnes klinikkområde vil bli redusert frå 12 til 6. Totalt i Sør tannhelsedistrikt vil tal behandlingsrom bli redusert med 4 behandlingsrom etter utbygging i Sveio

4.5. VEST tannhelsedistrikt.

4.5.1. Fakta om distriktet.

Vest tannhelsedistrikt omfattar kommunane Askøy, Fjell, Sund og Øygarden og bydelane Fyllingsdalen og Laksevåg i Bergen kommune. Alle øykommunane er landfaste med bruer mellom øyane og inn mot Bergen,

Der er i 2014 11 tannklinikkar i distriktet der 9 er i full drift. Både bydelane i Bergen og alle kommunane i distriktet har mange private tannlegepraksisar, og begge bydelane i Bergen har private spesialisttenester. Både på Askøy og på Sotra er det privatpraktiserande spesialist i kjeveortopedi (tannregulering).

4.5.2. Prognose for endring i folketalet i Vest tannhelsedistrikt 2014-2030 med merknader.

VEST	Tal 2014	Tal 2030	% 0-19	% 20-66	% 67-79	% 80+	TOTALT
ASKØY	27644	38041	21,8	38,4	60,5	124,3	37,6
FJELL	23662	30501	16,4	24,4	84,6	136,1	28,9
SUND	6736	9015	29,1	26,7	74,9	113,3	33,8
ØYGARDEN	4516	5230	1,3	12	64	57,4	15,8
FYLLINGSDALEN	29058	30108	0,6	0,6	15,7	28,2	3,6
LAKSEVÅG	39711	44046	6,5	9,6	27,9	23,9	10,9
DISTRIKT	131327	156941	11,6	16,8	36,8	57,2	19,5

VEST	0-19	20-66	67-79	80+	TOTALT
ASKØY	1774	6383	1278	962	10397
FJELL	1178	3473	1396	792	6839
SUND	551	1092	406	230	2279
ØYGARDEN	16	324	258	116	714
FYLLINGSDALEN	41	106	511	392	1050
LAKSEVÅG	631	2417	982	305	4335
DISTRIKT	4191	13795	4831	2797	25614

Folketalet i Vest tannhelsedistrikt i 2014 er 131 000. Prognosen viser auke i folketalet i distriktet på 26 000 personar i perioden fram til 2030 – til 157 000 innbyggjarar. Heile distriktet har størst vekst i prosent i gruppene over 67 år. Askøy og Fjell har stor vekst i tal born og unge, medan Øygarden og Fyllingsdalen har låg vekst i dei yngste gruppene.

4.5.3. Framlegg til organisering.

Klinikkområde	Klinikkar	Endringar	Merknader
Askøy	Askøy	Ny klinikk i 2015	
	Florvåg	Vert lagt ned i 2015	Pasientar til ny klinikk på Askøy
Straume	Straume	Ny klinikk i 2019	
	Sund	Vert lagt ned i 2019	Pasientar til ny klinikk på Straume
	Ågotnes	Vert lagt ned i 2019	Pasientar til ny klinikk på Straume
Loddefjord	-	-	-
	Laksevåg	Vert lagt ned i 2017	Pasientar delt mellom Fyllingsdalen, Loddefjord og Solheimsviken
Fyllingsdalen	Fyllingsdalen	Vert erstatta av ny klinikk i 2020	Samlokalisering med Sælen tannklinikk
	Sælen	Vert erstatta av ny klinikk i 2020	Samlokalisering med Fyllingsdalen tannkl
	Betanien sjukeheim (gir tilbod kun til inneliggande pasientar)	Vert lagt ned i 2015	Overført til Sælen tannklinikk, og seinare til ny klinikk
	Løvås sjukeheim (gir tilbod kun til inneliggande pasientar)	Vert lagt ned i 2015	Vert overført til Fyllingsdalen, og seinare til ny klinikk.

4.5.4. Endringar i perioden.

- Planen legg til grunn at Askøy kommune og Fjell kommunar er områda med størst vekst i dei prioriterte gruppene som tannhelsetenesta har ansvar for. Tal tilsette må aukast i perioden på grunn av veksten i folketalet.
- Askøy vil i 2015 få ny tannklinikk til erstatning for Kleppestø og Florvåg tannklinikkar. Klinikken er finansiert på budsjett for 2014.
- Straume bør få ny klinikk i 2018 med 14 behandlingsrom og kostnad omlag 15 mill. Sund tannklinikk og Ågotnes tannklinikk vil bli lagt ned når ny klinikk på Straume er ferdigstilt.
- Laksevåg tannklinikk blir lagt ned i 2017 og pasientar og personell fordelte mellom Fyllingsdalen, Solheimsviken og Loddefjord tannklinikkar.
- Fyllingsdalen og Sælen tannklinikkar må i 2019 erstattast av ny tannklinikk. Ny klinikk bør ha 8 behandlingsrom med kostnad på 8 mill.

4.5.5. Konsekvensar for pasientane.

- Alle pasientane i Askøy kommune vil få tannhelsetilbodet på den nye tannklinikken på Askøy
- Alle pasientane i kommunane Sund, Fjell og Øygarden vil få tannhelsetilbodet på den nye Straume tannklinikk
- Laksevåg bydel vil ha tannklinikk på Loddefjord. Pasientane frå Laksevåg tannklinikk vil bli overførte til Fyllingsdalen tannklinikk, Loddefjord tannklinikk eller Solheimsviken tannklinikk etter eige val eller bustadsadresse
- Tannklinikane på sjukeheimane i Vest tannhelsedistrikt (Betanien og Løvås sjukeheim) vert lagt ned og pasientane behandla ved Fyllingsdalen tannklinikk og Sælen tannklinikk

Reiseveg	Avstand	reisetid
Askøy	Ingen endring	
Klokkarvik - Straume	23 km	27 min
Nautnes - Straume	43 km	46 min
Kringsjå - Solheimsviken	4 km	9 min
Kringsjå - Loddefjord	6 km	8 min
Melkeplassen - Fyllingsdalen	3 km	8 min
Betanien – Sælen	3 km	7 min
Løvåsen - Fyllingsdalen tann- klinikk	1 km	3 min

4.5.6. Konklusjon.

Vest tannhelsedistrikt vil gi sitt tannhelsetilbod på 4 store tannklinikkar – Loddefjord tannklinikk, Fyllingsdalen tannklinikk, Askøy tannklinikk og Straume tannklinikk.

- Ingen pasientar får reisetid over 1 time kvar veg
- Tre klinikkar kan ta i mot utplassering av studentar i praksisperioden
- Tal behandlingsrom vil totalt i Vest tannhelsedistrikt bli redusert med 5
- Klinikane vil kunne ta seg av veksten i pasientgruppene

5.0. Økonomiske konsekvensar av planen i 2015-kroner.

5.1 Oversikt over behandlingsrom i 2014 – og i 2030.

DISTRIKT	2014	IKKJE I BRUK	DELVIS I BRUK	2030
AUST	25	5	2	18
NORD	44	2	3	42
SENTRUM	59	3	3	60
SØR	31	9	3	26
VEST	45	-	2	41
TOTAL TAL	204	19	13	187

Planen legg opp til ei effektivisering i bruk av areal og utstyr. Tannhelsetenesta vil kunne ta seg av auke i pasienttal på om lag 30 000 med 17 færre behandlingsrom. Grunnen er at alle tannklinikane og dei aller fleste behandlingsromma vil vere i dagleg bruk.

Det er likevel grunn til å anta at driftskostnadene vil auke med gjennomsnittleg 1,5 mill. årleg i 15 års-perioden målt i 2015 kroner for å tilføre personellressursar i høve til folketalsauken.

5.2.Kostnad for å etablere dei tannklinikane som er foreslått i planen.

Klinikk	Tal behandlingsrom	År	Kostnad	Merknad
Kleppestø	12	2015	12 mill.	
Solheimsviken	8	2015	13 mill.	Tannlegevakt i Bergen
Åsane	12	2016	10 mill.	
Indre Arna	8	2016	8 mill	
Knarvik	14	2017	18 mill.	
Fana	14	2018	15 mill.	
Os	9	2019	8 mill.	
Straume	14	2019	15 mill.	
Sveio	5	2020	5 mill.	
Fyllingsdalen	8	2020	8 mill.	
Bremnes	2	2021	2 mill.	Opprusting
Voss	6	2021	2 mill.	Opprusting
Odda	6	2022	2 mill.	Opprusting

6.0 Hovudkonklusjonar.

- Klinikstrukturplanen for tannhelsetenesta i Hordaland gir eit godt grunnlag for å kunne tilby fagleg betre, meir stabile og meir tilpassa tannhelsetenester på 25 offentlege tannklinikkar i fylket
- Tal behandlingsrom blir 187 – 17 færre enn i dag. Sjølv med ein reduksjon i tal behandlingsrom skal tannhelsetenesta i Hordaland kunne gi eit godt tannhelsetilbod til alle dei prioriterte pasientgruppene. Dette inkluderer og ein forventet auka i desse gruppene med om lag 30 000 i tidsromet fram til 2030
- For raskast mogeleg å kunne ta ut effektiviseringsgevinsten, legg klinikstrukturplanen opp til at dei største endringane vil skje i tidsromet fram mot 2022

- Klinikstrukturplanen for tannhelsetenesta i Hordaland legg opp til same regionsstruktur for tenesteyting som tilrådd i rapporten «Fylkeskommunale tenester i Hordaland – organisering og lokalisering»
- Med større tannklinikkar vil fordelinga mellom dei ulike yrkesgruppene i tannhelsetenesta til kvar tid vera optimal. Tal tannpleiarar vil auka. Dette vil styrka det førebyggjande arbeidet - folkehelsearbeidet
- Alle pasientane, med unntak for innbyggjarar i Fedje kommune, vil få under 1 time reiseveg til tannklinikken
- Tannhelsetenesta i Hordaland vil ikkje dekke reisekostnader når tannklinikkar vert lagt ned
- Klinikstrukturplanen legg grunnlaget for at tannhelsetenesta i Hordaland vil framstå som ein moderne organisasjon, med eit fagleg godt, heilskapleg og stabilt tilbod til pasientane

NotatDato: 26.09.2014
Arkivsak: 2014/557-65
Saksbehandlar: ingtakl

Til:	Kultur- og idrettsavdelinga
Frå:	Fylkeseldrerådet

Høyringsuttale PREMISS; KULTUR - frå fylkeseldrerådet

Fylkeseldrerådet meiner den regionale kulturplanen er ein særskild bra og omfattande plan. Planen gjev eit tydeleg bilete av mangfald innan kultur som fylkeskommunen og kommunane skal satse på i åra frametter.

Fylkeseldrerådet vil kome med nokre merknadar/synspunkt som rådet er oppteken av.

Den kulturelle spaserstokken.

Den kulturelle spaserstokken er særdeles naudsynt når det gjeld formidling av ulik kultur til dei eldre i kommunane. Fylkeseldrerådet vil be om at ein får delta i prosessen om tildeling.

Fylkeseldrerådet meiner løyvingane bør aukast i åra framover. Fylkeskommunen bør syte for at det frå sentralt hald vert løyvd fleire midlar til kulturføremål for eldre. Ein vesentleg auke av talet eldre i åra framover bør vere ei tilstrekkeleg grunngeving.

Bibliotek

Biblioteka er i dei siste åra vorte ein viktig møtestad for folk i alle aldersgrupper i mange kommunar. Dei eldre nyttar biblioteka i større grad enn tidlegare der tilhøva ligg til rette for dette. Biblioteka er i fleire kommunar vorte ein viktig kulturarena for mange eldre.

Fylkeseldrerådet meiner både fylkeskommunen og kommunane må syte for at alle kommunar har bibliotek der ulike kulturtilbod og tilgjenge er lagt til rette. Biblioteka bør vere i rimeleg nærleik til brukarane.

Dei eldre har i aukande grad teke i bruk data og mange er flittige brukarar av digitale system. Biblioteka bør legge til rette for opplæring og nyttegjering av data der også dei eldre kan ta del i den teknologiske utviklinga på lik linje med folket generelt.

Inkludering

Kulturplanen legg vekt på ei sterkare inkludering av born og unge med fleirkulturell bakgrunn noko fylkeseldrerådet sjølvsagt er samd i.

Fylkeseldrerådet meiner det også er trong for å inkludera dei eldre med ulik kulturell bakgrunn i ulik samanheng. Dette gjev eit breiare kulturelt mangfald.

Amatørkulturråd bør etablerast i alle kommunar, etter mal av idrettsråda.

Det bør finnast ein oversikt over alle verkemidlar og støttemidlar tilgjengeleg i fylket i planen.

Fylkeseldrerådet meiner at den eldre del av folket i det heile har interesse og deltek i ymse kulturtilbod på lik linje med folket elles.

Margot Bertheussen
Leiar
Fylkeseldrerådet

Kopimottaker
Hordaland fylkeskommune

Postboks 7900
5020 BERGEN

Forslag om redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere

Nordland fylkes eldreråd vedtok **Eldrepolitisk program 2014-2017** i sak 02/14. Et av temaene i dette programmet er *Arbeidslivet og eldre*. Et av tiltakene som er nevnt under dette tema er redusert arbeidsgiveravgift for eldre. Fylkeseldrerådet behandlet dette temaet i mai og det ble da fattet vedtak om å rette en henvendelse til Arbeids- og sosialdepartementet.

Fylkeseldrerådet oppfordrer til at det settes i gang forsøk med redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere. Forslaget fremmes i brev til Arbeids- og sosialdepartementet med kopi til Statens seniorråd, Nordlandsbenken på Stortinget, fylkesrådet, partienes gruppeledere, fylkeskommunale og kommunale eldreråd.

For mange eldre vil det være positivt å delta i arbeidslivet så lenge som mulig. Eldre utgjør en stadig større del av befolkningen, samtidig som samfunnet trenger flere yrkesaktive. Det vil derfor være ønskelig med tiltak for å ta i bruk den ressurs som den eldre delen av befolkningen representerer, som det å få eldre til å stå lenger i arbeid.

Nordland fylkes eldreråd mener at et aktuelt virkemiddel for å få dette til kan være å senke arbeidsgiveravgiften for eldre arbeidstakere. I flere medieoppslag går det frem at arbeidsgivere er tilbakeholden med å ansette folk over 55 år. Dette mener fylkeseldrerådet er uttrykk for aldersdiskriminering.

Konklusjon

Nordland fylkes eldreråd oppfordrer Arbeids- og sosialdepartementet til å sette i gang forsøk med redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere, for eksempel fra fylte 60 år.

Med vennlig hilsen

Kari Sletten
leder

Tone-Lise Fische
rådgiver

Adresse	Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø	Dir.: 75 65 04 89 Tlf.: 75 65 04 00	Saksbehandler: Avdeling:	Tone-Lise Fische Folkehelse
Besøksadresse	Moloveien 16	Faks:	E-post:	Folkehelse post@nfk.no

Hovedmottakere:			
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Kopi til:			
Akershus fylkeskommune	Postboks 1194 Sentrum	0107	OSLO
Alstahaug kommune	Rådhuset	8805	SANDNESSJØEN
Andøy kommune	Rådhuset	8480	ANDENES
Anna Ljunggren	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Ballangen kommune	Postboks 44	8546	BALLANGEN
Beiarn kommune	Moldjord	8110	MOLDJORD
Bente Anita Kristensen Solås	Postboks 69	8377	GRAVDAL
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND
Buskerud fylkeskommune	Fylkeshuset	3020	DRAMMEN
Bø kommune	Rådhuset	8475	STRAUMSJØEN
Dagfinn Henrik Olsen	Osphaugveien 10	8026	BODØ
Dønna kommune	Solfjellsjøen	8820	DØNNA
Ebbesen Margunn	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Eirik Sivertsen	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Finnmark fylkeskommune		9815	VADSØ
Flakstad kommune		8380	RAMBERG
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Hadsel kommune		8450	STOKMARKNES
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Hattfjelldal kommune	O. T. Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL
Hedmark fylkeskommune	Serviceboks	2325	HAMAR
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	KORGEN
Herøy kommune	Kommunehuset	8850	HERØY
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Ingeborg Steinholt	Storgata 16	9008	TROMSØ
Jan Arild Ellingsen	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Janne Sjelmo Nordås	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Jon Tørset	Skogveien 18	8021	BODØ
Kenneth Svendsen	Storingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Kjell-Idar Juvik	Storingsrepresentant for		

Kopi til:

	Nordland 2013-2017		
Knut Petter Torgersen	Postboks 489	8661	MOSJØEN
Leirfjord kommune	Kommunehuset	8890	LEIRFJORD
Lisbeth Berg-Hansen	Stortingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Lurøy kommune	Rådhuset	8750	TONNES
Lødingen kommune	Postboks 83	8411	LØDINGEN
Marit Tennfjord	Høgåsveien 37	8616	MO I RANA
May Valle			
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	ØRNES
Moskenes kommune		8390	REINE
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Narvik kommune	Postmottak	8512	NARVIK
Nesna kommune	Møvegen 24	8700	NESNA
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus	7735	STEINKJER
Odd Henriksen	Stortingsrepresentant for Nordland 2013-2017		
Oppland fylkeskommune		2626	LILLEHAMMER
Peter Eide Walseth	Kråkdalen 24	8616	MO I RANA
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO I RANA
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Rødøy kommune	Postboks 93	8185	VÅGAHOLMEN
Røst kommune	Rådhuset	8064	RØST
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	ROGNAN
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Sonja Alice Steen	Prinsensgate 100	8048	BODØ
Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND
Statens seniorråd			
Steigen kommune	Leinesfjord	8283	LEINESFJORD
Sømna kommune	Hovedveien 10	8920	SØMNA
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	STRAUMEN
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Tjeldsund kommune	Rådhuset	9444	HOL I TJELDSUND
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Træna kommune	Postboks 86	8770	TRÆNA
Tysfjord kommune	Postboks 104	8591	KJØPSVIK
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune	Gladstad	8980	VEGA
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Kommunehuset	8976	VEVELSTAD
Værøy kommune		8063	VÆRØY
Vågan kommune		8305	SVOLVÆR
Øksnes kommune	Postboks 33	8439	MYRE

Kopi til:
Østfold fylkeskommune

Postboks 220

1702

SARPSBORG

KOPPI

Fra: Tone-Lise Fische (tone-lise.fische@nfk.no)

Sendt: 16.10.2014 13:07:38

Til:

Kopi: Hordaland Fylkeskommune - Postmottak

Emne: Forslag om redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere

Vedlegg: Forslag om redusert arbeidsgiveravgift for eldre arbeidstakere.pdf

Se vedlagte saksdokumenter.

Helse Vest
v/ Kristin Osland Lexow

Dato: 23.10.2014
Vår ref.: 2014/557-69
Saksbehandlar: ingtakl
Dykkar ref.:

Nytt varamedlem til Helse Vest frå fylkeseldreråda i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane

Fylkeseldreråda i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane har fått ein førespurnad frå Helse Vest om å nemne eit medlem og eit varamedlem til brukarutvalet. Fylkeseldreråda har hatt ein praksis om at denne oppnemninga går på omgang, og for denne perioda skal fylkeseldrerådet i Hordaland nemne eit varamedlem.

Medlemen i førre periode kom frå fylkeseldrerådet i Hordaland, Dagfinn Vik. Rådet er nøgd med arbeidet han har gjort i brukarutvalet og meiner han er den beste kandidaten som varamedlem.

Fylkeseldrerådet nemnar derfor Dagfinn Vik som varamedlem frå fylkeseldreråda i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.

Margot Bertheussen
Leiar, fylkeseldrerådet Hordaland

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Haraldsplass

DIAKONALE SYKEHUS

Bergen Diakonissehjem

Hordaland fylkeskommune v/fylkeseldrerådet
Postboks 7900
5020 Bergen

Vår ref: AB

Deres ref:

Dato: 03.09.14

Representant til Brukerutvalg for pasienter og pårørende ved HDS

Haraldsplass Diakonale Sykehus (HDS) ønsker at Fylkeseldrerådet skal foreslå en representant og en vararepresentant til sykehusets brukerutvalg for pasienter og pårørende. Det er ønskelig med en representant/vararepresentant fra HDS sitt sykehusområde; identisk med Haukeland Universitetssykehus sitt område. I tillegg er det ønskelig å få innvandrerguppen representert i brukerutvalget.

Brukerorganisasjonene foreslår representanter og vararepresentanter til brukerutvalget, og medlemmene oppnevnes av sykehusstyret for 2 år om gangen, med mulighet for gjenvalg. Brukerutvalget har i dag representanter fra FFO, SAFO Vest, Fylkeseldrerådet og Kreftforeningen. Utvalget har inntil 8 møter i året. Det ytes reise- og møtegodtgjørelse.

Vi ønsker tilbakemelding og forslag til en representant og en vararepresentant fra Fylkeseldrerådet innen 21. november 2014.

Dersom noe er uklart, eller dere trenger mer informasjon, vennligst kontakt sykehusets representant i brukerutvalget på telefon (55978599) eller e-post Anita.Oddrun.Bjanes@haraldsplass.no

Vennlig hilsen

Kjerstin Fyllingen
Adm. direktør

Petter Thornam
Fagdirektør

Notat

Dato: 19.09.2014
Arkivsak: 2014/557-63
Saksbehandlar: ingtakl

Til: Nils Egil Vetlesand

Frå: Fylkeseldrerådet

Innspel til søknad om auke løyvingar til fylkeseldrerådet for 2015

Fylkeseldrerådet søkte om å få **kr. 50.000.-** i auka løyving i 2014-budsjettet. Fylkeseldrerådet fekk **kr. 25.000.-**. No ser det ut til at utgiftene for 2014 vert større enn budsjettet.

Grunnane til det er fylgjande:

- Prisauke i transport- og møteutgifter
- Auke i utgifter til innleiarar på eldrekonferansen 7.-8. oktober
- Auke i utgifter til deltaking i andre møte og i brukarutval som fylkeseldrerådet er representert i
- Fylkeseldrerådet har og hatt i tankane at ein burde vitje andre område i landet for å få inspirasjon som kan nyttast i arbeidet med eldrerårsarbeidet i Hordaland

Fylkeseldrerådet søker difor om ei løyving på **kr. 375.000.-** for budsjettåret 2015.

Fylkeseldrerådet skal og arrangera den årlege konferansen for «Vestlandssamarbeidet» i 2015. Dette er eit samarbeid mellom fylkeseldreråda i Song og Fjordane, Hordaland og Rogaland.

For å arrangere denne konferansen søker fylkeseldrerådet om ei ekstraløyving på **kr. 50.000.-**.

Med venleg helsing,

Margot Bertheussen
leiar

Stortingspresident Olemic Thommesen

Dato: 23.10.2014
Vår ref.: 2014/557-70
Saksbehandlar: ingtakl
Dykkar ref.:

Den kulturelle spaserstokken

Fylkeseldrerådet i Hordaland er av den meining at bortfall av løyving over statsbudsjettet til «Den kulturelle spaserstokken» frå 2015, ikkje kan akseptrast.

Den kulturelle spaserstokken har gjort det mogeleg for mange kommunar å arrangere mange kulturtilbod for eldre som bur på institusjon, men òg for mange som er komne i pensjonistalderen. Slike arrangement har vore til stor glede for svært mange eldre.

Målet for «den kulturelle spaserstokken» har mellom anna vore «å bidra til at eldre får et tilpasset kulturtilbud på arenaer der de eldre befinner seg i dagliglivet».

Vi vonar indarleg at Stortinget røystar for at «Den kulturelle spaserstokken» vert verande på statsbudsjettet, og allerhelst slik at løyvingane vert auka.

Fylkeseldrerådet i Hordaland vonar at alle representantane på Stortinget røystar for at «den kulturelle spaserstokken» vert verande på statsbudsjettet i mange år framover.

Margot Bertheussen
Leiar, fylkeseldrerådet i Hordaland

Ingeborg Borgen Takle
rådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
Regjeringa v/Kulturminister Torhild Widvey
Familie- og kulturkomiteen
Parlamentarisk leiar Trond Helleland, H
Parlamentarisk leiar Harald T. Nesvik, Frp
Parlamentarisk leiar Knut Arild Hareide, Krf

Parlamentarisk leiar Trine Skei Grande, V
Parlamentarisk leiar Jonas Gahr Støre, Ap
Parlamentarisk leiar Marit Arnstad, Sp
Parlamentarisk leiar Audun Lysbakken, SV
Parlamentarisk leiar Rasmus Hansson, MDG
Statens seniorråd

Dato: 19.05.2014

Til stades:	Margot Bertheussen, leiar (Hordaland) Kåre Ystanes, nestleiar (Hordaland) Martin Monrad Reigstad (Hordaland) Jette Lunemann Hansen (Hordaland) Anne-Karin Davidsen (Hordaland) Arne Gunnar Trædal (Hordaland) Dagfinn Vik (Hordaland) Ingeborg Borgen Takle, rådgjevar (Hordaland) Sven Hove, leiar (Rogaland) Oddrun Strand Rangnes, nestleiar (Rogaland) Sverre Mauritzen (Rogaland) Anna C. B. Steen (Rogaland) Kjell Sund (Rogaland) Tove Fiskaaen (Rogaland) Johan Risa (Rogaland) Chalotte Rosenberg Kristensen, rådgjevar (Rogaland) Eivind Skjerven, leiar (Sogn og Fjordane) Rønnaug Holmøy, nestleiar (Sogn og Fjordane) Harald Kåre Ekroll (Sogn og Fjordane) Anita Nybø (Sogn og Fjordane) Kristoffer Skjolden (Sogn og Fjordane)		
Forfall:			
Emne:	Referat frå studietur til Island - fylkeseldreråda	Sak:	2014/557-30
Møtetid:	4.-8. mai 2014	Møtestad:	Reykjavik, Island

Møteleiar: Eivind Skjerven, leiar Sogn og Fjordane
Referent: Chalotte Rosenberg Kristensen, Rogaland og Ingeborg Borgen Takle, Hordaland

Fylkeseldråda i dei tre fylka, Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane, har kvart år eit felles møte, og ein har forsøkt å sjå til at eit av desse er i utlandet kvar valperiode. I 2014 var det Sogn og Fjordane sitt ansvar å arrangere møtet, og det vart lagt til Reykjavik, Island. Programmet var som følgjer:

Oppsummering program:

Dag 1

15:25 Lander på flyplass Reykjavik. Avreise i eigen buss til Blå Lagune og deretter hotellet.

16:50-17:00 Komer til Blå Lagune.

18:30 Avreise frå Blå Lagune til hotellet.

20:00 Middag hotellet

Dag 2

Frukost

09:00 Avreise for turen til Borgarfjordur.

Ca. 10:30 Besøk på eldresenter i Borgarnes

- Vi køyrer vidare via Deildartunguhver –Europas største varmtvatns kjelde-

Ca. 12:30 Ankomst Reykholt, Snorrastofa. Stopp her i ca. 2 timar.

- På heimvegen skal vi sjå både Hraunfossar og Barnafoss før vi køyrer tilbake til Reykjavik. Om det er ønskeleg stoppar vi på Álafoss ullfabrikkutsal i Mosfellsbæ; Ein kan gjere gode kjøp av ullklede/pledd.

Ca. 17:00-18:00 Komer til hotellet i Reykjavik

18:00 Fellesmøte med dei tre råda

19:30 Felles middag på hotellet etter ein innhaldsrik dag.

Dag 3 „Fagdag“ i Reykjavik

08:30 Avreise hotellet

Kl 09.00 – 10.00 Besøk på velferdsministeriet

- Orientering om organisering av eldreomsorgen på Island v/ Bryndis Thorvaldsdottir

Kl.10.30 -13/14 Besøk på Mørk sjukeheim og eldrebustader. Lunsj.

Omvising med orientering på engelsk av styreleiar Gisli Pall Palsson.

Ca. kl. 14:30 er vi ferdige med det faste programmet og dagen står til fri disposisjon for å sjå sentrum, handle eller gå tur i området rundt hotellet. Dei som vil kan gå av bussen i sentrum, ev. sitte på med bussen tilbake til hotellet.

19:40 Avreise med transfer opp til Restaurant Perlan.

20:00 Felles avslutningsmiddag.

Dag 4

Frukost til dei som vil før avreise.

05:00 Avreise til flyplassen.

Referatet vil berre helde seg til den faglege delen av turen. Diverse framføringar som vart gjort vert lagt ved referatet.

Punkt 1 Besøk på Brakarlid sjuke- og pleieheim i Borgarnes.

Vi vart møtt av formann i stiftinga som driv sjukeheimen, Magnús B. Jónsson, rådmann i Borgarnes kommune, Páll S. Brynjarsson, direktør for heimen, Björn Bjarki Þorsteinsson og sjukepleiar Jórunn Maria Olafsdóttir.

Leiar i stiftinga for Brakarlid sjuke- og pleieheim gav ein god innføring i historie og status til heimen, godt hjulpet av direktøren. Det var kvinneforeininga i Borgarnes som samla saman midla til å få opp den første avdelinga på det som da var eit pleieheim, og siste tilbygget vert gjort i 2012. Nå er heimen 5 000 kvadratmeter, kor kvar bebuar har 35 kvadratmeter og det er eit fellesrom i kvar etasje. Det er 70 plassar på pleieheimen og 4 plassar på dagheim. Det er ikkje per i dag ein avdeling for bebuarar med alzheimers, men det kan leggjast til. Det har vore vurdert å knytt til seg nokre bustader der brukarar kan bu utanfor heimen, men det er ikkje realisert enda.

Brakarlid vert i hovudsak statleg finansiert, men får noko finansiering til drift frå kommunen. Den statlege finansieringa er basert på talet brukarar, og kva type brukarar dei er har ulik takst. For bebuarane er kostnaden avhengig av storleiken på pensjonen, og det er stiftinga som krevjar inn betaling frå bebuarane.

Plassane er behovsprøvd og det er ein nemnd av fagfolk som bestemmer kven som kjem først i køen. Dette kan og endre seg om det kjem søkjarar som har større trong til plass enn dei som allereie står i køen.

Eldreråda fekk ein omvising på heimen, samt ein kort guida tur gjennom Borgarnes av rådmannen.

Rådmann Páll S. Brynjarsson, dagleg leiar Jorunn Maria Olafsdóttir og styreleiar Magnus B. Jonsson.

Punkt 2 Fellesmøte for dei tre råda

Det var ønskjeleg å ha eit fellesmøte for dei tre råda når ein var samla på same stad og følgjande agenda vart føreslått:

1. Mandat til dei tre ulike fylkeseldreråda
2. Budsjettet for 2014 for dei tre ulike fylkeseldreråda
3. Saker på Landskonferansen 2014 i Drammen 20. 22.mai
4. Vestlandsamlinga 2015
5. Ymse

1. Mandat til dei tre ulike fylkeseldreråda:

Rogaland (2010) og Sogn og Fjordane (1992) har både vedtekne mandat for rådet sitt arbeid. Mandat for eldrerådet i Hordaland er planlagt å verte vedteken i 2014. Alle mandata er basert på loven om råd for eldre frå 1992, samt rundskriv A-32/2007 Rundskriv om kommunale og fylkeskommunale eldreråd frå Arbeids- og sosialdepartementet.

Det er berre Hordaland som har eit arbeidsutval, beståande av leiar, nestleiar og sekretær, som førebuar sakane til neste møte, samt tek seg av sakar som ikkje kan vente til neste rådsmøte. I Rogaland tek leiar og sekretær seg av dette, men utan at det er ein formell ordning. Sogn og Fjordane ventar framleis på å få avklart sekretærsituasjonen. Dei har ikkje arbeidsutval, men er og berre 5 medlemar, noko som gjer det mindre hensiktsmessig. Dei to andre fylka har 7 medlemar.

2. Budsjettet for 2014 for dei tre ulike fylkeseldreråd

Alle tre råda har eit budsjett, men det kan ikkje utan vidare samanliknas. Hordaland får berre dei midlane som ligg i budsjettet kvart år, medan Rogaland har budsjett på 200 000 kr. Sogn og Fjordane har eit særskilt lågt budsjett, når kostnader til sekretariat er trekt frå sit dei igjen med 92 000 kr til drift av rådet. Dei ønskjer å sette opp eit meir detaljert budsjett for å vise fylkestinget kvifor dei treng meir midlar, og ønskjer å ta utgangspunkt i Hordaland sitt budsjettoppsett.

3. Saker på Landskonferansen 2014 i Drammen 20.-22. mai

Alle tre råda skal delta på landskonferansen 2014 i Drammen, og er spent på å vere med på eit spennande program. Råda ønskjer å samarbeide under møtet.

4. Vestlandsamlinga 2015

Det vart bestemd at vestlandssamlinga for 2015 vert heldt i Hordaland, og fylkeseldrerådet i Hordaland ser fram i mot å vere vertskap med glede.

5. Ymse

Dagfinn Vik, som er representant frå fylkeseldreråda i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane i brukarutvalet i Helse Vest, vart bedt om å orientere råda frå brukarutvalet. Det var eit ønskje om å få tilgang til referata frå møta i brukarutvala og Dagfinn orienterte om at desse er å finne på internett. Her er adressa: <http://www.helse-vest.no/omoss/brukerutvalg/Sider/side.aspx>. I inneverande periode har medlemen i brukarutvalet i Helse Vest vore frå Hordaland og vara for han vore frå Sogn og Fjordane. I neste periode vil derfor Rogaland utnemne medlem og Hordaland utnemne varamedlem.

Punkt 3. Besøk på Velfærdsministeriet

Her vart vi møtt av ekspedisjonssjef Sveinn Magnusson, kommunikasjonssjef Margrét Erlendsdóttir og Bryndís Magnúsdóttir. Der var og Heiður Margrét Björnsdóttir og Siv Friðleifsdóttir. Siv var altingsrepresentant i åra 1995 - 2013 og helseminister frå mars 2006 til mai 2007.

Foredraga ligg vedlagt.

Island har i praksis berre stat og kommune. På fylkesnivå har dei berre sysselmann, som kan samanliknast med vår fylkesmann. Det vil seie at stat har mykje meir ansvar enn i Norge.

Ein oppmoding frå Island var at eldreråda bør jobbe meir med konseptet kultur og helse, og det tek råda med seg vidare.

Frå møtet med Velfærdsministeriet.

Punkt 4. Besøk på Mørk sjukeheim og eldrebustader

Råda vert tekne i mot av Gisli Pall Palsson, styreleiar for Mørk. Han er tredje generasjon styreleiar for denne sjukeheimen.

Mørk sjukeheim er ein moderne institusjon som vart opna i 2010. Sjukeheimen har plass til 110 bebuerer.

Gisli Pall Palsson synte fram ein presentasjon av institusjonen og deretter fekk råda ei omvising på sjukeheimen. Kvar avdeling (enhet) hadde 10 bebuarrom som både var store og funksjonelle. Mange fellesrom som både var lyse og fine. Overalt på sjukeheimen synte tydeleg at her var det lagt stor vekt på omsorg og trivsel på dei eldre sine premisser. Dei eldre skulle oppleve og ha kjensle av at dette var ein heim for den einskilde bebuar.

Råda var imponert både av standar på institusjonen og den holdning og handsaming av dei eldre på sjukeheimen.

Like ved sjukeheimen var det bygd eldrebustader over fleire plan. Bustadane hadde ein sers høg standard. Eldre over 60 år kunne leige eller kjøpe seg inn i bustaden. Basseng var under bygging i underetasjen.

Råda vart invitert til lunsj før vitjinga ved Mørk sjukeheim vart avslutta.

Vedlagt er presentasjon frå Gisli Pall Palsson.

Mørk sjukeheim og eldrebustader.

Til sist

Fylkeseldreråda takker alle for varm velkomst og gjestfrihet. Alle steder vart vi møtt med smil og godt førebytte fagfolk. Studieturen gav godt faglig utbytte og Islands natur og kultur gav studieturen ekstra utbytte og oppleving.

Leiarane i fylkesledreråda saman med leiar for Mørk og dei to sjukepleiarane som deltok på rundturen.

Referatet vart godkjent av fylkeseldrerådet i Hordaland 18.06.14.

Fra: Beate Hetlevik (beate.hetlevik@oygarden.kommune.no)
Sendt: 28.10.2014 11:40:03
Til: Ingeborg Borgen Takle
Kopi:

Emne: Den "kulturelle spaserstokken"

Vedlegg: image001.jpg

I samband med presentasjon av tema for eldrekonferansen i eldrerådsmøte i Øygarden kommune 27.10.14 ønskja rådet og koma med slik oppmoding:

Kultur for eldre

I framlegget til statsbudsjettet 2015 er det forslag om at den «kulturelle spaserstokken» skal fjernast. Eldrerådet i Øygarden ber om at dagens ordning med den «kulturelle spaserstokken» vert vidareført i 2015. Eldrerådet ber om at denne uttalen vert send til Hordaland fylkeskommune.

Dette til orientering.

Med venleg helsing

Beate Hetlevik
Konsulent
Øygarden kommune

Telefon: 56 38 54 03 **Mobil:** 47 29 31 44
E-post: bh@ovgarden.kommune.no **Heimeside:** www.ovgarden.no

---

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Fra: Tone-Lise Fische (tone-lise.fische@nfk.no)

Sendt: 29.10.2014 11:04:55

Til: Hordaland Fylkeskommune - Postmottak

Kopi:

Emne: Protokoll Nordland fylkes eldreråd 27.03.2014

Vedlegg: Protokoll Nordland fylkes eldreråd 27.03.2014.pdf;Møteprotokoll Eldrerådet ER 27.03.2014.pdf

Se vedlagte saksdokumenter.

Hordaland fylkeskommune

Postboks 7900
5020 BERGEN

Protokoll Nordland fylkes eldreråd 27.03.2014

Vedlagt sendes protokoll fra møte i Nordland fylkes eldreråd 27. mars i år.

Med vennlig hilsen

Tone-Lise Fische
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Akershus fylkeskommune	Postboks 1194 Sentrum	0107	OSLO
Alstahaug kommune	Rådhuset	8805	SANDNESSJØEN
Andøy kommune	Rådhuset	8480	ANDENES
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Ballangen kommune	Postboks 44	8546	BALLANGEN
Beiarn kommune	Moldjord	8110	MOLDJORD
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Bodø kommune	Postboks 319	8001	BODØ
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND
Buskerud fylkeskommune	Fylkeshuset	3020	DRAMMEN
Bø kommune	Rådhuset	8475	STRAUMSJØEN
Dønna kommune	Solfjellsjøen	8820	DØNNA
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Finnmark fylkeskommune		9815	VADSØ
Flakstad kommune		8380	RAMBERG
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Hadsel kommune		8450	STOKMARKNES
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Hattfjelldal kommune	O. T. Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL

Adresse	Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø	Dir.: 75 65 04 89 Tlf.: 75 65 04 00	Saksbehandler: Tone-Lise Fische Avdeling: Folkehelse
Besøksadresse	Moloveien 16	Faks:	Folkehelse post@nfk.no
			E-post:

Hovedmottakere:			
Hedmark fylkeskommune	Serviceboks	2325	HAMAR
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	KORGEN
Herøy kommune	Kommunehuset	8850	HERØY
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	BERGEN
Leirfjord kommune	Kommunehuset	8890	LEIRFJORD
Lurøy kommune	Rådhuset	8750	TONNES
Lødingen kommune	Postboks 83	8411	LØDINGEN
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	ØRNES
Moskenes kommune		8390	REINE
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Narvik kommune	Postmottak	8512	NARVIK
Nesna kommune	Movegen 24	8700	NESNA
Nordland fylkeskommune	Fylkeshuset	8048	BODØ
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Fylkets Hus	7735	STEINKJER
Oppland fylkeskommune		2626	LILLEHAMMER
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO I RANA
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Rødøy kommune	Postboks 93	8185	VÅGAHOLMEN
Røst kommune	Rådhuset	8064	RØST
Saltdal kommune	Kirkegt. 23	8250	ROGNAN
Sametingets eldreråd			
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND
Steigen kommune	Leinesfjord	8283	LEINESFJORD
Sømna kommune	Hovedveien 10	8920	SØMNA
Sørfold kommune	Rådhuset	8226	STRAUMEN
Sør-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706	SKIEN
Tjeldsund kommune	Rådhuset	9444	HOL I TJELDSUND
Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Træna kommune	Postboks 86	8770	TRÆNA
Tysfjord kommune	Postboks 104	8591	KJØPSVIK
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune	Gladstad	8980	VEGA
Vest-Agder fylkeskommune	Serviceboks 517	4605	KRISTIANSAND S
Vestfold fylkeskommune	Postboks 2163	3103	TØNSBERG
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Kommunehuset	8976	VEVELSTAD
Værøy kommune		8063	VÆRØY
Vågan kommune		8305	SVOLVÆR
Øksnes kommune	Postboks 33	8439	MYRE
Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	SARPSBORG

Møteprotokoll

for

Eldrerådet

Møtested: Styrhuset

Møtedato: 27.03.2014

Tidspunkt: 09:00-14:30

Tilstede

Kari Sletten

Karsten Kristoffersen

Otto Benjaminsen

Thor Bjørn Eriksen

Anna Jakobsen (vara for Berit Lorentsen)

May Anne Brand H

Torill Ø. Hanssen FrP (vara for Arne Ivar Mikalsen)

Forfall

Berit Lorentsen

Arne Ivar Mikalsen

Åpning

Kari Sletten åpnet og ønsket velkommen og ledet møtet.

Godkjenning av innkalling
sakliste
møteprotokoll fra fra 6.2: Orienteringssak 7 punkt B følges opp over for
Utdanningsavdelingen. Protokoll for øvrig godkjent med de kommentarer
nevnt.

Merknader

Det ble orientert om utviklingen av referatsak 091/13 om henvendelse til utdanningsavdelingen fra Bodø elderråd om aldersgrense på eksamensvakter.

Følgende saker ble behandlet:

Saksnr.	FT sak	Sakstittel	JPid
009/14	Egen	Busjettregulering/eldrerådets budsjett 2014	14/1188 9
010/14	Egen	Landskonferansen for fylkeseldreråd i Drammen	14/1134 5
011/14	Egen	Tema- og opplæringskonferanse 2014	14/1189 8
012/14	Egen	Generasjonskonferansen 2015	14/1134 6
013/14	Egen	Eldrepolitisk program 2014 – 2017 – oppfølging	14/1192 5
014/14	FT 034/14	Handlingsplan folkehelsearbeid 2013 – 2016	14/1192 8
015/14	FT 035/14	Ungdomspolitisk plattform – rullering av ungdomspolitisk handlingsprogram	14/1192 9
016/14	FT 036/14	Lærlingplasser i fylkeskommunale institusjoner – etablering og inntak	14/1193 1
017/14	FT 038/14	Narvik torv	14/1193 2
018/14	FT 040/14	Nordland fylkes eldreråd – årsmelding 2013	14/1193 3
019/14	FT 047/14	Framtidig ferjesamband Svolvær – Skrova – Skutvik	
020/14	Egen	Orienteringssaker	

009/14:

Endring av budsjett

27.03.2014 Eldrerådet

ER-009/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjettendring med de endringer som er fremkommet.

- a) Møtegodtgjørelse splittes i to poster slik at lønn leder blir en egen post
- b) Post 11 500 endres til 160 000, som opprinnelig vedtatt

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

010/14:

Landskonferansen for fylkeseldreråd i Drammen

27.03.2014 Eldrerådet

ER-010/14

Utvalgets innstilling

Følgende personer skal delta på konferansen:

Kari Sletten, leder

Karsten Kristoffersen, nestleder

Otto Benjaminsen

Thor Bjørn Eriksen

Berit Lorentsen

Arne Ivar Mikalsen

Tone-Lise Fische, sekretær/rådgiver

Den enkelte bestiller reise, mens sekretær ordner med påmelding.

Utvalgets behandling

Fylkeseldrerådet drøfta ulike tema som ønskes tatt opp i forbindelse med konferansen, bl.a. Demensplan 2015 «Den gode dagen» (Delplan til omsorgsplan 2015) som ble lagt fram av regjeringen Stoltenberg, men som fortsatt ikke er behandla av stortinget.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

011/14:

Tema- og opplæringskonferanse 2014

Innstilling til vedtak

Fylkeseldrerådet tar saken til orientering.

Bodø den 27.3.2014

Tone-Lise Fische
rådgiver

27.03.2014 Eldrerådet

ER-011/14

Nytt tidspunkt for konferansen er 10. og 11. september 2014.

Utvalgets behandling

Program:

Eldrerådet drøfta forslag til program/tema for konferansen.

Ny leder i Statens seniorråd, Wenche Frogn Sellæg, forespørres om å holde et innlegg på konferansen.

Noen av de samme personene som tidligere ble forespurt om å ha innlegg på konferansen, forespørres igjen. Det gjelder bl.a. Statssekretær Astrid Nøkleby Heiberg og Per Fugelli.

Kommunale eldreråd må informeres umiddelbart om nytt tidspunkt for konferansen.

Aktuelle innledere kontaktes så snart som mulig.

Programmet skal være ferdig til neste møte.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

012/14:

Generasjonskonferansen 2015

Innstilling til vedtak

Følgende personer utnevnes til medlem og varamedlem til styringsgruppe for Generasjonskonferansen:

- 1.
- 2.

Bodø den 27.3.2014

Tone-Lise Fische
rådgiver

27.03.2014 Eldrerådet

ER-012/14

Utvalgets innstilling

Følgende personer utnevnes til medlem og varamedlem til styringsgruppe for Generasjonskonferansen:

1. Kari Sletten
2. Karsten Kristoffersen

Evaluering/oppsummering av Generasjonskonferansen 2013 legges frem på neste møte

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

013/14:
Eldrepolitisk program 2014 - 2017 - oppfølging

27.03.2014 Eldrerådet

ER-013/14

Utvalgets innstilling

- Eldrepolitisk program skal trykkes opp med bilder, eventuelt illustrasjoner og forside.
- Eldrepolitisk program presenteres på Tema- og opplæringskonferansen i september.
- Delen om *Arbeidslivet og eldre* tas opp som tema på neste møte i fylkeseldrerådet 15. mai

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

014/14:

Handlingsplan folkehelsearbeid 2013 - 2016

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget tar oversikten over gjennomførte og iverksatte tiltak i 2013 for Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016 til orientering.
2. Fylkestinget ber om at følgende utfordringer og saksområder gis særlig prioritet i 2014:
  - a) Revidering av samarbeidsavtaler om folkehelsearbeid
  - b) Utarbeiding av nye kriterier for anleggsdekning og framtidig bruk av spillemidler
  - c) Stimulere til utarbeiding av kommunale eller regionale sti- og løypeplaner
  - d) I samarbeid med Utdanningsavdelingen utarbeide strategier for å følge opp utfordringene som ble kartlagt i Ung data-undersøkelsen
  - e) Følge opp samarbeidet om utarbeiding av nasjonalt kriteriesett for helsefremmende barnehager, grunn- og videregående skoler
  - f) Fortsette programsatsingen for Helsefremmende videregående skoler i Nordland
  - g) Videreutvikle et godt samarbeid mellom tannhelsetjenesten og ulike kommunale institusjoner som et ledd i helhetlig kommunalt og fylkeskommunalt helsefremmende og forebyggende arbeid
  - h) Avklare og eventuelt implementere tobakksforbudet i fylkeskommunen
  - i) Utarbeide skriftlig oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer
  - j) I samarbeid med Fylkesmannen i Nordland støtte etablering av nye frisklivssentraler og arrangere relevante kompetansehevende kurs for videre kvalitetsutvikling av frisklivssentraler
  - k) Gjennom Folkehelsealliansen arbeide med helsefremmende -arbeidsplasser, -barnehager, -skoler og -bo og nærmiljø
  - l) Utvikle og distribuere informasjonsmateriell tilpasset ulike målgrupper, herunder informasjonsmateriell på ulike språk
  - m) Følge opp handlingsplanen for Aktiv transport

27.03.2014 Eldrerådet

ER-014/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet tar fylkesrådets innstilling til vedtak til orientering og har følgende kommentarer:

Fylkeseldrerådet må igjen beklage at gruppa eldre ikke er omtalt i planen

Det foreslås nytt kulepunkt h:

Fylkeseldrerådet mener at det er viktig at den eldre delen av befolkningen i Nordland holder seg aktiv og vital. Den eldre delen av befolkningen bør stimuleres til økt fysisk aktivitet.

Fylkeseldrerådet ønsker å bli orientert om status på folkehelsearbeid på møtet i september.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

015/14:

Ungdomspolitisk plattform - rullering av ungdomspolitisk handlingsprogram

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

1. Fylkestinget tar Ungdomspolitisk plattform til orientering.
2. Fylkestinget vil at ungdomspolitikk skal være beskrevet og omtalt i alle relevante plandokument eller beskrevet som mål i samtlige partnerskapsavtaler som inngås mellom fylkeskommunen og regioner, kommuner eller andre aktører.
3. Fylkestinget ber UNG i Nordland om å ta initiativ til å opprette en tverrfaglig gruppe som skal jobbe med oppfølging av Ungdomspolitisk plattform. Gruppen skal bestå av representanter fra alle avdelinger i fylkesadministrasjonen.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-015/14

Fylkeseldrerådet tar fylkesrådets innstilling til vedtak til orientering.

Fylkeseldrerådet har følgende kommentarer:

Eldrerådet har merket seg at gruppen eldre er omtalt og synliggjort flere steder i saksdokumentet til Ungdomspolitisk plattform.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

016/14:**Lærlingplasser i fylkeskommunale institusjoner - etablering og inntak****Fylkesrådets innstilling til vedtak**

Fylkestinget tar meldingen om fylkeskommunale læreplasser i 2013 til orientering.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-016/14

Utvalgets innstilling

Saken utgår da en gammel sak er kommet inn i saksfremlegget i stedet for saken om lærlingeplasser som skulle ha vært oppe i fylkestinget.

017/14:**Narvik torv****Fylkesrådets innstilling til vedtak:**

1. Fylkestinget gir prosjektet *Narvik Torv – det fjerde hjørnet* status som tilskuddsberettiget innenfor tilskuddsordning for regionale kulturbygg etter gjeldende kriterier og med maksimalt tilskuddsbeløp kr 20 mill.
2. Fylkesrådet prioriterer mellom innkomne søknader og fordeler tilgjengelige midler innenfor ordningen. Fylkestinget orienteres om fylkesrådets vedtak.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-017/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet tar fylkesrådet sin innstilling til vedtak til orientering.

Fylkeseldrerådet har følgende kommentar:

Det er positivt at prosjektet Narvik Torv nå kommer inn under ordninga for kulturbygg.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

018/14:

Nordland fylkes eldreråd - årsmelding 2013

Fylkesordførers innstilling til vedtak:

Fylkestinget tar Nordland fylkes eldreråds årsmelding for 2013 til orientering.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-018/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet tar fylkesordførers innstilling til vedtak til orientering.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt.

019/14:

Ferjesambandet Skutvik - Svolvær

Innstilling til vedtak:

1. Fylkestinget vedtar å legge ned dagens fergesamband Svolvær/Skrova – Skutvik.
2. Fylkestinget oppretter nytt fergesamband Svolvær/Skrova - Skutvik som et 3 måneders sommertilbud (alternativ 2 b). Det forutsettes 3 daglige avganger hver vei og en fergestørrelse på 50 pbe.
3. Utenom sommersesongen trafikkeres Svolvær- Skrova.
4. Utenom sommersesongen styrkes frekvensen i Svolvær - Skrova med en rundtur i forhold til dagens opplegg. Ruteopplegget utformes i samråd med Vågan kommune og befolkningen i Skrova.
5. Endringene iverksettes med eksisterende materiell fra starten av sommersesongen 2014.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-019/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet tar fylkesrådets innstilling til vedtak til orientering.

Fylkeseldrerådet har følgende kommentarer:

1. Fylkeseldrerådet beklager at helårsdriften legges ned
2. Det er positivt at sommerdriften opprettholdes.

Vedtak

Innstillingens pkt 1. vedtatt med fem mot to stemmer.

Innstillingens pkt 2. enstemmig vedtatt.

020/14:

Orienteringer Nordland fylkes eldreråd 27.3

1. Karsen Kristoffersen orienterte fra årsmøtet i Nordland pensjonistforening
2. Brukerutvalg

Fylkeseldrerådet er godt fornøyd med at flere av eldrerådets medlemmer oppnevnt som representanter i brukerutvalg i Helse Nord. May Anne Brand er oppnevnt som medlem i Regionalt brukerutvalg for Helse Nord og Kari Sletten er oppnevnt som medlem i brukerutvalget for Nordlandssykehuset med Nils Bøe som vara.

Thor Bjørn Eriksen er foreslått som representant i brukerutvalget for Universitetssykehuset i Nord-Norge

Anna Jakobsen foreslås som fast medlem til brukerutvalget for Helgelandssykehuset med Hans Bordevich som varamedlem.

3. Thor Bjørn Eriksen orienterte om at Narvik bystyre har fattet vedtak om å utrede sammenslåing av eldrerådet og rådet for funksjonshemmede.

27.03.2014 Eldrerådet

ER-020/14

Utvalgets innstilling

Fylkeseldrerådet tar orienteringen pkt 1. og 2. til etterretning.

Til pkt. 3

Det sendes et brev til Narvik eldreråd/kommune hvor fylkeseldrerådet ber om at det juridiske grunnlaget for å slå sammen eldrerådet og rådet for likestilling av funksjonshemmede avklares. Fylkeseldrerådet mener på prinsipielt grunnlag at begge rådene bør være selvstendige.

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt

Referatsaker til møte i Nordland fylkes elderråd 27.3

017/14	Rapport rådsperioden 2010 – 2014 Statens seniorråd
018/14	Årsmelding Ballangen elderråd
019/14	Årsmelding Nesna elderråd
020/14	Vedtak om parfymeforbud Nordlandssykehuset
021/14	Fylkestingsvedtak i sak FT – 018/14 Eldrepolitisk program 2014 - 2017
022/14	Årsmelding Sømna elderråd
023/14	Møteprotokoll Sortland elderråd 3.2
024/14	Årsmelding brukerutvalget Nordlandssykehuset
025/14	Årsmelding Vefsn elderråd
026/14	Råd, regler og representasjon. NIBR-rapport basert på spørreundersøkelse og elderråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
027/14	Informasjon om forskningsprosjekt om morgendagens aktivitetssenter fra Pensjonistforbundet 21.3
028/14	Protokoll møte regionalt brukerutvalg Helse Nord 20. 3
029/14	Protokoll møte Andøy elderråd 18.3

Innstilling til vedtak

Fylkestingets behandling av sak 018/14 Eldrepolitisk program 2014 – 2017 tas inn i den trykte versjonen av Eldrepolitisk program.
For øvrig tas referatsakene 17 – 29 til orientering.

PS 52/14 Ymse